

1. Indledning

I forbindelse med det europæiske semester fremsender EU-landene hvert forår nationale reformprogrammer, som redegør for landenes strukturreformer.

Danmarks Nationale Reformprogram 2020 redegør blandt andet for de tiltag, som Danmark har taget for at efterleve de landespecifikke anbefalinger fra EU, som Danmark modtog i juli 2019. Der beskrives også den danske udmøntning af EU's vækststrategi fra 2010 (Europa 2020). Det skal bemærkes, at opfølgningen på de landespecifikke anbefalinger og de nationale 2020-mål hovedsageligt er baseret på tiltag før coronakrisens start. Desuden beskrives den overordnede økonomiske ramme i lyset af COVID-19.

Strukturen i *Danmarks Nationale Reformprogram 2020* er som følger:

- Kapitel 2 beskriver den overordnede økonomiske ramme for Danmark i lyset af COVID-19.
- Kapitel 3 redegør for de tiltag, som Danmark har taget og vil tage for at efterleve EU's to landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2019.
- Kapitel 4 omhandler de tiltag, som Danmark har taget og vil tage for at bidrage til opfyldelsen af Europa 2020-strategiens fem overordnede mål.
- Kapitel 5 redegør for inddragelsen af Folketinget og interesseorganisationer.

Endvidere behandler de enkelte kapitler også en række af de temaer, som indgår i EU-Kommissionens landerapport for Danmark, der blev offentliggjort d. 26. februar 2020. I kapitlerne er endvidere så vidt muligt redegjort for evalueringer af de seneste års reformindsatser.

1.1 Initiativer i lyset af COVID-19

Der er lanceret en række erhvervs- og jobrettede tiltag, der skal bidrage til at afbøde negative økonomiske konsekvenser som følge af spredningen af COVID-19.

Initiativerne er rettet mod både de lønmodtagere og virksomheder, der oplever negative økonomiske konsekvenser, og mod mere generelt at holde hånden under dansk økonomi i en vanskelig situation.

En samlet oversigt over tilskud, garantier og øvrig likviditet mv. for virksomheder mv. fremgår af boks 1. For uddybning af de enkelte initiativer henvises til bilag 1.

Boks 1**Tilskud, garantier og likviditet for virksomheder mv. som følge af udbruddet af COVID-19****Tilskud mv.:**

- Midlertidig kompensationsordning for selvstændige, freelancere mv. (14,1 mia. kr.)
- Midlertidig kompensation for virksomheders faste omkostninger (65,3 mia. kr.)
- Midlertidig lønkompensationsordning (10,2 mia. kr.)
- Midlertidig kompensationsordning for freelancere mv. med både A- og B-indkomst (0,2 mia. kr.)
- Dagpenge og sygedagpenge (0,4 mia. kr.)
- Suspending 225-timersreglen (<0,1 mia. kr.)
- Timekravet for skattefri seniorpræmie nedsættes midlertidigt (<0,1 mia. kr.)
- Sygedagpengerefusion til arbejdsgivere (1,7 mia. kr.)
- Varslingspulje og afbureaukratisering af regler vedr. arbejdsfordeling (<0,1 mia. kr.)
- Kompensationsordning for aflysning af større arrangementer (2,4 mia. kr.)
- Kompensationsordning for medier (0,18 mia. kr.)
- Kompensationsordning for kunstnere med kombineret A- og B-indkomst (0,1 mia. kr.)
- Kompensationsordning til særligt nødlidende kulturinstitutioner mv. (0,2 mia. kr.)

Garantier mv.:

- Garantier for udlån til SMV'er og større virksomheder (understøtter 69 mia. kr. i udlån)
- Rejsegarantifonden (1,5 mia. kr.)
- Statslig garantidækning til virksomheders handel og eksport (30 mia. kr.)
- Matchfinansieringstiltag i Vækstfonden (3,4 mia. kr.)
- Garantier til SAS fra den danske stat (ca. 1 mia. kr.)

Øvrig likviditet og finansieringsmuligheder:

- Øgede lånemuligheder for elever og studerende (0,6 mia. kr.)
- Ekstra slutfånsrater (0,02 mia. kr.)
- Udskydelse af betalinger af moms og a-skat mv. og fremrykning af udbetalinger for skattekreditter (166,3 mia. kr.)
- Rentefrit lån til små og mellemstore virksomheder (35,4 mia. kr.)
- Offentlige indkøb: Fremrykning af betalinger og fleksibilitet

Aftaler mellem regeringen, KL og Danske Regioner

- Kommuner og regioner sættes i 2020 fri af det aftalte anlægsloft (2,5 mia. kr.)
- Udskydelse af betaling af dækningsafgift af forretningsejendomme (1,1 mia. kr.)
- Løbende dialog om driftsudgifterne
- Finansiering af igangsættelse af anlægsaktiviteter

Hertil kommer virkningen som følge af en frigivelse af den kontracykliske kapitalbuffer, der giver bankerne adgang til over 200 mia. kr. i yderligere kapitalbeholdning.

2. Den økonomiske ramme

Coronaepidemien har store sundhedsmæssige og økonomiske omkostninger. I 2020 er der udsigt til et skarpt dyk i den globale økonomiske vækst og et mærkbart tilbageslag i dansk økonomi med fald i beskæftigelsen og højere ledighed. Under forudsætning af at epidemien er under kontrol, er der god mulighed for bedring i andet halvår og frem.

Dansk økonomi havde et stærkt udgangspunkt, da den blev ramt af coronaepidemien, med høj beskæftigelse, sunde offentlige finanser, en solid finansiel sektor og velpolstrede husholdninger og virksomheder. Fraværet af ubalancer og en række iværksatte erhvervs- og jobrettede tiltag, der skal afbøde tilbageslaget, vil understøtte genopretningen, om end det er usikkert, hvor hurtigt dansk økonomi kan vende tilbage til mere normale tilstande. Det afhænger ud over epidemiens videre forløb blandt andet også af udviklingen i den internationale økonomi og af virksomhedernes og forbrugernes tillid til genopretningen.

Det er forventningen, at BNP kan falde med mellem 3 og 6 pct. i år, og at ledigheden på årsniveau kan stige fra 105.000 personer sidste år til mellem 130.000 og 150.000 personer i år. Den offentlige saldo svækkes til underskud på mellem 7 og 9 pct. af BNP i år.

For en nærmere beskrivelse af de økonomiske udsigter henvises til *Danmarks Konvergensprogram 2020*.

3. De landespecifikke anbefalinger

Danmark modtog den 9. juli 2019, som led i det europæiske semester Rådets udtalelse om Danmarks økonomiske politik på baggrund af *Danmarks Konvergensprogram 2019* og *Danmarks Nationale Reformprogram 2019*. Danmark modtog to anbefalinger, jf. boks 3.1.

Boks 3.1 **De landespecifikke anbefalinger for Danmark**

Rådet anbefaler, at Danmark i 2019 og 2020 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. målrette investeringstiltag inden for den økonomiske politik mod uddannelse og færdigheder, forskning og innovation for at udvide innovationsgrundlaget, så det omfatter flere virksomheder, samt mod bæredygtig transport for at afhjælpe trafiktætheden på vejene.
2. sikre et effektivt tilsyn og håndhævelse af reglerne om bekæmpelse af hvidvask af penge.

Kommissionen offentliggjorde den 26. februar 2020 den årlige landerapport for Danmark. I landerapporten gør Kommissionen blandt andet status for, hvordan Danmark har fulgt op på alle de landespecifikke anbefalinger, som Danmark har modtaget siden det europæiske semesters start i 2011.

Kommissionen finder, at Danmark har fulgt op på 97 pct. af anbefalingerne i enten betydelig eller nogen grad, mens der for 3 pct. af anbefalingerne er sket begrænset opfølgning. Kommissionen fremhæver, at der er sket betydelige fremskridt og fuld implementering især vedrørende anbefalingerne om offentlige finanser, arbejdsmarkedspolitik og den finansielle sektor.

3.1 Anbefalingen om investeringstiltag

De offentlige investeringer i Danmark ligger i øjeblikket på et højt niveau i forhold til årene før finanskrisen. I 2020 forventes de offentlige investeringer at udgøre godt 3½ pct. af BNP.

En stor del af investeringerne i infrastruktur de seneste 10 år er gennemført i regi af 'Aftale om en Grøn Transportpolitik', hvor det blev besluttet at etablere Infrastruktur fonden. Fonden har en samlet volumen på 94 mia. kr. til investeringer i infrastruktur i perioden 2009 til 2020. Det er bl.a. som led i 'Aftale om en Grøn Transportpolitik' besluttet at udskifte signalerne på jernbanen. En række investeringer i jernbanen – herunder elektrificeringen – er desuden besluttet og gennemført i regi af Togfonden, som blev aftalt i efteråret 2013.

Som led i finanslovsaftalen for 2020 har regeringen og aftalepartierne besluttet at oprette "Danmarks Grønne Fremtidsfond" med en samlet volumen på 25 mia. kr.

Fonden skal bidrage til en national og global grøn omstilling, herunder udvikling og udbredelse af nye teknologier, omlægning af energisystemer til vedvarende energi, lagring og effektiv anvendelse af energi mv. og fremme af global eksport af grøn teknologi, særligt inden for vind. Samtidig skal fonden bidrage til at løse de udfordringer, som klimaforandringerne og en voksende verdensbefolkning skaber i form af fødevaremangel og vandknaphed.

Fondens investeringer vil have til formål at bidrage til opfyldelse af Parisaftalens temperaturmål og vil således blive prioriteret mod projekter med klimaeffekter og drivhusgasreduktioner samt løsninger rettet mod vandknaphed og fødevaremangel, således at fonden aktivt investerer i tiltag, der reducerer belastningen for klima, natur og miljø.

Den danske regering planlægger at forhandle om en ny langsigtet infrastrukturaftale, hvor klimaforhold og miljøpåvirkninger ventes at have stor vægt. Regeringen har endvidere til hensigt at iværksætte en ny type reformer, andengenerationsreformer, der skal fokusere på investeringer i den danske velfærdsmodel, herunder via uddannelse, opkvalificering og skabelsen af nye danske arbejdspladser.

Skole- og uddannelsesområdet blev prioriteret i finanslovsaftalen for 2020. Folkeskolen skal løftes med 275 mio. kr. i 2020 stigende til ca. 800 mio. kr. i 2023. Det giver kommunerne mulighed for at ansætte flere lærere allerede i 2020. Desuden blev omprioriteringsbidraget som årligt reducere bevillinger med 2 pct. fra 2020 afskaffet på tværs af uddannelsesområdet.

Samtidig bliver uddannelsesloftet afskaffet fra 2020, og det midlertidige taxameterløft af de humanistiske og samfundsfaglige uddannelser på universiteterne bliver videreført.

3.2 Anbefalingen om bekæmpelse af hvidvask

På baggrund af de seneste års sager om hvidvask og anden finansiell kriminalitet er der både i Danmark og i internationalt regi taget en række initiativer for at styrke bekæmpelsen af hvidvask og finansiering af terrorisme.

I marts 2019 blev der indgået en bred politisk aftale om yderligere initiativer til styrkelse af indsatsen mod finansiell kriminalitet.

Aftalen indeholder 16 omfattende initiativer, som skærper reguleringen om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og terrorfinansiering samt initiativer til styrkelse af hvidvasktilsynet.

Initiativernes indsatsområde kan opdeles i følgende kategorier:

- 1) Markant styrkelse af kontrol- og indgrebsbeføjelser.
- 2) Betydelig skærpelse af sanktionsmulighederne.
- 3) Øgede ressourcer og klarere organisatorisk fokus.

Den første kategori omfatter bl.a. at Finanstilsynet får en bred adgang til at udstede administrative bødeforelæg for overtrædelser af hvidvaskloven. Dette tiltag vil sikre en mere effektiv

håndhævelse af loven. Derudover får tilsynet mulighed for at indsætte en særlig sagkyndig person til at følge en virksomhed i en periode med henblik på at sikre opfølgning på påbud og generel sikring af overholdelse af lovgivningen.

Den anden kategori indebærer væsentlig højere sanktioner for bl.a. grove overtrædelse af hvidvaskloven og indberetning af forkerte oplysninger til Finanstilsynet, hvor strafferammen forhøjes til fængsel indtil 2 år, og 3 år for ledelsesmedlemmer i SIFI-institutter. Derudover ned-sættes et udvalg, der skal undersøge mulighederne for i højere grad at kunne holde ledelsen i finansielle virksomheder erstatnings- og strafferetligt ansvarlige for overtrædelse af den finansielle lovgivning.

Som en del af den tredje kategori er der tilført Finanstilsynet væsentligt øgede ressourcer fra 2019 og frem. Det har bl.a. medført, at kontoret for Hvidvask og Terrorfinansiering har kunnet forøge medarbejderantallet med 60 procent. Derudover er der gennemført en organisationsændring i Finanstilsynet, for at sikre et større fokus og højere prioritering af området for finansiel kriminalitet.

Endeligt blev det som led i den politiske aftale fra marts 2019 besluttet, at der senest primo 2021 iværksættes en evaluering af de lovgivnings- og tilsynsmæssige rammer for bekæmpelse af finansiel kriminalitet.

Lovforslaget, der skal gennemføre de lovgivningsmæssige initiativer i den politiske aftale fra marts er vedtaget og trådte i kraft den 10. januar 2020.

4. De nationale mål i Europa 2020-strategien

Danmark har de seneste år gennemført en række reformer, der bidrager til at opfylde de overordnede mål i Europa 2020-strategien. På flere områder er de danske 2020-mål allerede nået eller på vej til at blive nået. De nationale mål understøtter Europa 2020-strategien inden for de fem centrale områder: beskæftigelse, forskning og udvikling, klima og energi, uddannelse samt social inklusion.

Der er i dette kapitel gjort rede for målopfyldelsen samt gennemførte og planlagte tiltag på de enkelte områder. De danske Europa 2020-mål fremgår af *tabel 4.1*.

Tabel 4.1
De danske nationale mål

	Mål i 2020
Det nationale mål for beskæftigelse	Strukturel beskæftigelse på 80 pct. blandt de 20-64-årige.
Det nationale mål for forskning og udvikling	Investeringer i forskning og udvikling udgør 3 pct. af BNP.
Det nationale mål for klima og energi	Vedvarende energi skal øges til mindst 30 pct. af det endelige energiforbrug. Vedvarende energi i transportsektoren skal være på 10 pct. Udledningerne i de ikke-kvote-regulerede sektorer skal gradvist reduceres op til 20 pct. frem mod 2020 i forhold til 2005.
Det nationale mål for uddannelse	Reducere uddannelsesfrafaldet til 10 pct. for de 18-24-årige og øge andelen af 30-34-årige, der har afsluttet en videregående uddannelse til mindst 40 pct.
Det nationale mål for social inklusion	Mindske antallet af personer i husstande med lav beskæftigelse med 22.000 frem mod 2020.

I 2014-2020 modtager Danmark i alt ca. 3 mia. kr. fra EU's Regionalfond og Socialfond (strukturfonde). Midlerne er ligeligt fordelt på de to fonde og projekterne skal medfinansieres med mindst 50 pct. danske midler, hvilket dog ikke gælder Region Sjælland, hvor medfinansieringsgraden er 40 pct. Strukturfondsindsatsen bidrager blandt andet til at indfri de fem danske Europa 2020-mål.

Med Regionalfonden investeres bl.a. i innovation og grøn omstilling, hvilket bidrager til EU 2020-målene vedr. forskning og udvikling samt klima og energi. Tilsvarende bidrager socialfonsindsatsen blandt andet til, at flere unge mennesker får en uddannelse og til at styrke den sociale inklusion.

I 2018 blev strukturfondsindsatsen i Danmark 2014-2020 midtvejsevalueret. Evalueringen konkluderer overordnet, at de igangsatte projekter har bidraget til at indfri de programfastsatte mål og herved også de danske EU 2020-mål vedrørende beskæftigelse, forskning og udvikling, drivhusgasudledning, energieffektivitet, social inklusion samt uddannelse. På evalueringstidspunktet var der kun afsluttet ganske få projekter, hvorfor evaluator endnu ikke har kvantificeret bidragene til EU 2020-målene. Det vil ske i slutevalueringen af programmet.

EU's Landdistriktsfond, der finansierer Landdistriktspolitikken under EU's fælles landbrugs politik (CAP), bidrager ligeledes til EU 2020-strategien ved at fremme en bæredygtig udvikling af landdistrikterne og udviklingen af en EU-landbrugssektor, der er mere territorialt og miljø-mæssigt afbalanceret, klimavenlig, resistent og konkurrencedygtig og innovativ. Landdistrikts politikken gennemføres i Danmark under det danske Landdistriktsprogram (LDP). Der er i alt afsat ca. 8,9 mia. kr. under LDP i perioden 2014 til 2020, hvoraf ca. 6,8 mia. er EU-midler.

FN's Verdensmål

Verdens stats- og regeringsledere vedtog i 2015 FN's verdensmål for bæredygtig udvikling. De i alt 17 mål, herunder 169 delmål, forpligter FN's medlemslande, til blandt andet at sikre gode uddannelser, mindske ulighed, bekæmpe klimaforandringer samt sikre anstændige jobs og bæredygtig økonomisk vækst.

Medlemslandenes nationale reformprogrammer skal i 2020 gøre rede for fremskridt – ikke alene i relation til Europa 2020 målene – men også i forhold til FN's verdensmål. På hvert af de fem målområder er derfor gjort rede for fremskridt i forhold til de (del)mål blandt verdensmålene, der især knytter an til det pågældende område.

4.1 Det nationale mål for beskæftigelse

Arbejdsmarkedet har udviklet sig gunstigt i en længere periode. Fra 2013 frem til 2019 steg beskæftigelsen samlet set med ca. 232.000 personer, hvoraf har langt størstedelen af stigningen fandt sted i den private sektor. Samtidig faldt ledigheden i perioden til et lavt niveau i et historisk perspektiv.

Det danske arbejdsmarked er generelt velfungerende. Det afspejles blandt andet i høj beskæftigelse og lav ledighed. I begyndelsen af 2020 lå både den samlede ledighed og langtidsledigheden på et lavt niveau set i et historisk perspektiv. Samtidig er fleksibiliteten på det danske arbejdsmarked stor, hvilket blandt andet kommer til udtryk ved, at mange skifter job, og at de fleste ledige relativt hurtigt finder ny beskæftigelse.

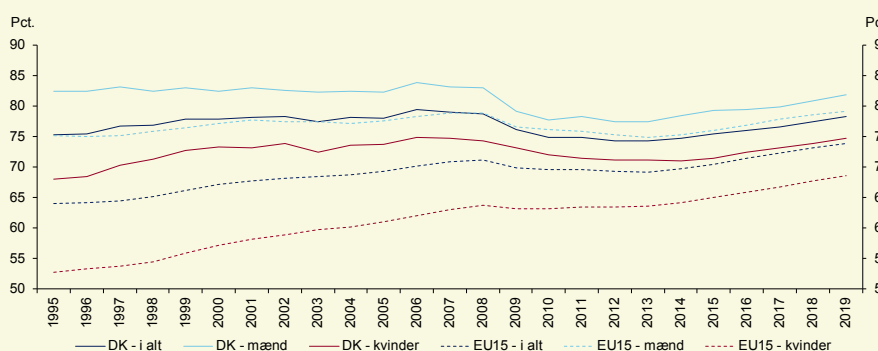
Udbruddet af coronavirus har ramt dansk økonomi hårdt. I 2020 er der udsigt til et mærkbart tilbageslag i dansk økonomi med fald i beskæftigelsen og højere ledighed. Sammen med Folketinget og arbejdsmarkedets parter har regeringen spændt et bredt sikkerhedsnet ud under de danske virksomheder og lønmodtagere. Hjælpepakkerne skal begrænse tabet af arbejdspladser og gøre virksomhederne bedre i stand til at komme hurtigt i gang med produktionen på den anden side af krisen.

Danmarks nationale 2020-mål for beskæftigelsen har siden 2011 været en beskæftigelsesfrekvens (målt strukturelt) for 20-64 årige på 80 pct. Det er regeringens hensigt, at flere skal deltage på arbejdsmarkedet. Et bidrag til opfyldelse af beskæftigelsesmålet skal derfor komme fra personer, der hidtil har haft svært ved at finde fodfæste på arbejdsmarkedet.

Regeringen har aktuelt fokus på at begrænse tabet af arbejdspladser under krisen og på at skabe gode rammer for fremgang i beskæftigelsen efter krisen. Der er fortsat stor usikkerhed om, hvordan coronakrisen vil udvikle sig, og hvor længe de økonomiske konsekvenser vil fortsætte.

Den faktiske beskæftigelsesfrekvens i Danmark for de 20-64-årige var 78,3 pct. i 2019, hvilket er 4,5 pct.-point højere end gennemsnittet for EU. Det skyldes især en højere beskæftigelsesfrekvens for kvinder i Danmark sammenlignet med EU, *jf. figur 4.1*

Figur 4.1
Beskæftigelsesfrekvens i Danmark og EU for 20-64 årige

Anm.: Beskæftigelsesfrekvensen er baseret på EU's Labour Force Survey, der svarer til den danske arbejdskraftundersøgelse.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Danmarks Statistik har siden udarbejdelsen af Danmarks Nationale Reformprogram 2019 indarbejdet en ny opregning i Arbejdskraftundersøgelsen, der benytter mere aktuel hjælpeinformation end hidtil. Det betyder isoleret set, at beskæftigelsen – og derfor også beskæftigelsesfrekvensen – er nedjusteret.

Den danske flexicurity-model og det kollektive overenskomstssystem skal fortsat være med til at sikre velstand, tryghed og beskæftigelse. Den aktive beskæftigelsesindsats skal understøtte den økonomiske genopretning og hjælpe ledige, der har mistet deres arbejde på grund af COVID-19, med igen at finde beskæftigelse. Samtidigt vil regeringen fortsat arbejde for at give flere plads i arbejdsfællesskabet og for en fair fordeling af vækst og velstand. De seneste initiativer i beskæftigelsespolitikken er beskrevet nedenfor.

Godt og langt arbejdsliv for alle

Regeringen arbejder for, at alle skal have et godt og langt arbejdsliv. Men regeringen vil også sikre en retfærdig og værdig afslutning på arbejdslivet. Samtidig med, at pensionsalderen hæves i takt med levealderen, og der tages initiativer for at sikre fastholdelsen af seniorer og et godt arbejdsmiljø, vil regeringen derfor give personer, der har været flest år på arbejdsmarkedet og er nedslidte, mulighed for at trække sig tidligere tilbage. Følgende initiativer skal i 2019-2020 bidrage til et godt og langt arbejdsliv for alle.

Ret til tidlig tilbagetrækning

Regeringen ønsker, at personer, der har været flest år på arbejdsmarkedet og er nedslidte, skal kunne trække sig værdigt tilbage. Regeringen vil derfor indføre en ret til tidlig tilbagetrækning.

Aftale om seniorpension

I december 2019 vedtog Folketinget, at der fra januar 2020 indføres en ny seniorpensionsordning for nedslidte borgere, der nærmer sig folkepensionsalderen. Den nye seniorpension erstatter seniorførtidspensionen og skal give flere med nedsat arbejdsevne mulighed for at trække sig tilbage.

Samtidigt er reglerne for fleksjob blevet lempet for seniorer, så de hurtigt kan komme i fleksjob på deres nuværende arbejdsplads, og pensionister har fået større økonomisk tilskyndelse til at arbejde. Bundfradraget for folkepensionisters indtægt ved personligt arbejde er blevet forhøjet, mens folkepensionister og førtidspensionister nu i mindre grad bliver modregnet i deres indkomst, hvis deres ægtefælle eller samlevende arbejder. Derudover kan seniorer fremover få en skattefri præmie på henholdsvis 42.000 kr. og 25.000 kr., hvis de arbejder 30 timer om ugen i gennemsnit det første og andet år efter, at de når folkepensionsalderen.

Aftalen om seniorpension betyder også, at der er afsat 100 mio. kr. årligt til at forebygge nedslidning. Som led i udmøntningen af aftalen vil regeringen desuden i løbet af første halvår 2020 nedsætte en kommission, der blandt andet skal undersøge sammenhængen mellem stigende levetid og seniorers mulighed for at blive længere på arbejdsmarkedet på tværs af befolkningsgrupper.

Ny lov skal forbedre arbejdsmiljøet

I december 2019 blev der vedtaget en ny arbejdsmiljølov som led i udmøntningen af en bred politisk aftale af april 2019 om en ny og forbedret arbejdsmiljøindsats og ordnede forhold på arbejdsmarkedet. Aftalen tilføjer 460 mio. kr. for perioden 2020-22 til en ny og forbedret arbejdsmiljøindsats med fokus på blandt andet forebyggelse af såvel fysisk som psykisk nedslidning samt på det kemiske arbejdsmiljø. Initiativerne træder i kraft i de kommende år.

Styrket indsats mod social dumping

Regeringen ser et behov for at sætte ind over for udfordringerne med social dumping. Med finanslovsaftalen for 2020 er der afsat 245 mio. kr. ekstra til indsatsen mod social dumping over de næste fire år. Bevillingen løftes dermed i de næste tre år til det højeste niveau nogensinde. En stor del af pengene går til den fælles myndighedsindsats, der styrkes med 50 mio. kr. i 2020 og 48 mio. kr. årligt i 2021 og 2022. Den fælles myndighedsindsats er et målrettet samarbejde mellem Arbejdstilsynet, skattemyndighederne og politiet om at sikre, at

udenlandske virksomheder og ansatte overholder danske regler. Desuden er der med finansloven opbakning til at skærpe kravene til de lønvilkår, som danske og udenlandske transportvirksomheder skal følge ved kørsel i Danmark. Danske virksomheder med mangel på kvalificeret arbejdskraft skal generelt, når de midlertidige hjælpepakker udfases, hurtigt og ubureaukratisk kunne tiltrække den nødvendige kvalificerede udenlandske arbejdskraft, men ansættelserne skal samtidig leve op til danske løn- og arbejdsvilkår.

Seniortænketank

I november 2019 fremlagde Seniortænketanken, et udvalg bestående af sagkyndige og repræsentanter fra arbejdsmarkedets parter, sine 20 afsluttende anbefalinger, der skal give bedre muligheder og vilkår for et langt og godt seniorarbejdsliv. Regeringen vil – blandt andet inspireret af Seniortænketankens forslag – præsentere forslag om, hvordan endnu flere ældre kan blive på arbejdsmarkedet.

Indsats skal reducere og forebygge sygefravær

Fra 2019 til 2021 er der afsat 145 mio. kr. i alt til at reducere sygefraværet i den offentlige sektor. Det indbefatter bl.a. 100 mio. til støtte til projekter, der skal forebygge sygefravær på arbejdspladser med højt sygefravær eller et særligt belastet arbejdsmiljø.

Aftale om en økonomisk håndsrækning til selvstændige på barsel

Som led i finanslovsaftalen for 2020 er der blevet skabt bedre økonomiske vilkår for selvstændige, der holder barselsorlov. Formålet med barselsordningen er at skabe bedre vilkår for selvstændigt erhvervsdrivende og deres muligheder for et familieliv. Barselsordningen skal hvile i sig selv gennem finansiering fra de selvstændigt erhvervsdrivende. Der er samtidig afsat en ramme på 10 mio. kr. i 2020 til eventuelle udviklingsomkostninger.

Unge

Regeringen lægger stor vægt på, at alle unge får mulighed for at tage en uddannelse eller at komme ud på arbejdsmarkedet. Regeringen har derfor tilført flere ressourcer til uddannelsesområdet, jf. kapitlet om det nationale mål for uddannelse. I forhold til børn og unge i øvrigt har regeringen på beskæftigelsesområdet blandt andet taget følgende initiativer.

Aftale om midlertidigt børnetilskud

I september 2019 blev der indgået en aftale mellem regeringen og dens støttepartier om et nyt midlertidigt børnetilskud. Det midlertidige skattefrie tilskud er målrettet børnefamilier, som er berørt af integrationsydelsen og kontanthjælpsloftet. Aftalen forventes at gavne op mod 14.300 familier. Tilskuddet skal gælde, indtil et nyt ydelsessystem er trådt i kraft. Det midlertidige børnetilskud forventes at medføre offentlige merudgifter på ca. 250 mio. kr. i 2020. I tillæg er der med aftalen afsat 20-30 mio. kr. årligt til at annullere den tidligere regerings reduktion af integrationsydelsen for forsørgere pr. 1. januar 2020.

Flere unge i fritidsjob

I perioden 2008 til 2017 er beskæftigelsen blandt unge under 18 faldet med 6 procentpoint – fra 38 pct. til 32 pct. Beskæftigelsesministeren har derfor i november 2019 bedt Arbejdsmiljørådet om at komme med forslag til, hvordan reglerne for unges arbejde kan gøres og formidles klarere og enklere – uden at det går ud over sikkerheden – så flere unge kan få sig et fritidsjob.

Flere personer skal ind på arbejdsmarkedet

Danmark har sat fokus på integration af langtidsledige på arbejdsmarkedet. Den tidlige og aktive beskæftigelsesindsats bidrager til, at Danmark før coronaepidemien havde forholds-mæssigt få langtidsledige; 1,1 pct. i Danmark mod 2,9 pct. i EU28.¹ Regeringen arbejder for at målrette indsatser, der skal modarbejde langtidsledighed og for at sikre, at flere får de kompetencer, der efterspørges på fremtidens arbejdsmarked. I tillæg til nedenstående initiativer forventer regeringen derfor at fremsætte et forslag, der indfører 37 timers ret- og pligtindsats for dels nytilkomne flygtninge og indvandrere under integrationsloven, dels udlændinge der har været i Danmark i længere tid og er overgået til kontanthjælpssystemet og som fortsat har et integrationsbehov.

Aftale om opkvalificering

I oktober 2019 blev der indgået en bred politisk aftale om opkvalificering. Aftalen sikrer 102 mio. kr. til seks initiativer, der i 2019 og 2020 skal være med til at opkvalificere arbejdsstyrken. Indsatsen er primært rettet mod opkvalificering af ufaglærte. Der er blandt andet afsat 30 mio. kr. til, at jobparate kontanthjælpsmodtagere kan få erhvervsrettet opkvalificering inden for brancher, hvor der er mangel på arbejdskraft. Der er samtidig afsat 27 mio. kr. til, at ledige kan tage et grundforløb til en erhvervsuddannelse, som de efterfølgende kan fortsætte enten som voksenlærling hos en virksomhed eller på skolen. Opkvalificeringsaftalen skal sikre, at flere styrker deres kompetencer, og at virksomhederne har adgang til faglært og kvalificeret arbejdskraft.

Nedsættelse af en ydelseskommision

Regeringen har den 17. december 2019 nedsat en ydelseskommision, som er startet op i januar 2020. Kommissionen skal senest efter 12 måneder komme med anbefalinger til et nyt kontanthjælpssystem. Et nyt kontanthjælpssystem skal balancere en række hensyn, hvor der skal være en klar økonomisk gevinst ved at arbejde, og der skal tages hensyn til børnefamilier, så børnene vokser op under rimelige forhold og med mulighed for at være en aktiv del af fællesskabet.

Status på integrationsgrunduddannelsen (IGU)

Integrationsgrunduddannelsen blev oprettet i 2016 som følge af en trepartsaftale med deltagelse fra arbejdsmarkedets parter. Der er pr. 1. februar 2020 registreret 2.452 oprettede IGU-forløb siden juli 2016. Med finansloven for 2020 har regeringen og aftalepartierne aftalt at se nærmere på muligheden for at udvide IGU-ordningen. Ændringer i ordningen vil skulle aftales med arbejdsmarkedets parter.

Øvrige tiltag

Der er desuden iværksat en række forskellige tiltag, der bidrager til at øge forskellige gruppers mulighed for at blive en del af arbejdsmarkedet:

- I december 2019 blev der udmøntet 148 mio. kr. til projektet *Flere skal med II* i årene 2019-2021, så endnu flere aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere får en håndholdt og jobrettet indsats. På finansloven for 2020 er der derudover afsat 50

¹ Data fra Eurostat for 2018.

mio. kr. årligt i perioden 2020-2021 til en styrket indsats for at afklare, om langvarige kontanthjælpsmodtagere fortsat skal være på kontanthjælp.

- I december 2019 blev der udmøntet 68 mio. kroner til et nyt initiativ *Bedre indsats for borgere i ressourceforløb*. Initiativet skal bidrage til, at borgere i ressourceforløb får en jobrettet indsats og større medindflydelse på deres forløb.
- En række *tiltag skal hjælpe mennesker med handicap i job*. I november 2019 blev der uddelt 14,2 mio. kr. til fem projekter, der skal få flere personer med psykiske handicap ind på arbejdsmarkedet. Der er også udviklet et kompetencekort for personer med handicap, der giver overblik over kompetencer, mulige kompensationsbehov og støttemuligheder. Desuden blev den første af tre landsdækkende jobuger med fokus på beskæftigelse af personer med handicap afholdt i december 2019.

Implementering af FN's verdensmål for anstændige jobs og økonomisk vækst

Verdensmål nr. 8 om at fremme vedvarende, inklusiv og bæredygtig økonomisk vækst, fuld produktiv beskæftigelse samt anstændigt arbejde til alle er et ambitiøst mål for at få mennesker ud af fattigdom og sikre ordentlige løn og arbejdsvilkår til arbejdstagere i hele verden. Danmark har et godt udgangspunkt med vores generelt høje beskæftigelse, lave ledighed og en høje grad af lige muligheder. For regeringen har det høj prioritet at mindske ulighed, give flere plads i arbejdsfællesskabet og kæmpe for en fair fordeling af vækst og velstand. Regeringen lægger også vægt på arbejdsmarkedets parters autonomi og ansvar for fastsættelse af løn- og arbejdsvilkår, og det ses som et stærkt bidrag til et fortsat dynamisk arbejdsmarked med høje standarder for arbejdstagerrettigheder og anstændigt arbejde. Regeringen arbejder også målrettet for fortsat fokus på rammerne for et godt arbejdsmiljø. Opfyldelse af delmålene relateret til beskæftigelse er en integreret del af Regeringens indsatser, *jf. boks 4.1*.

Boks 4.1**FN's verdensmål for anstændige jobs og økonomisk vækst – Danmarks indsats på beskæftigelsesområdet**

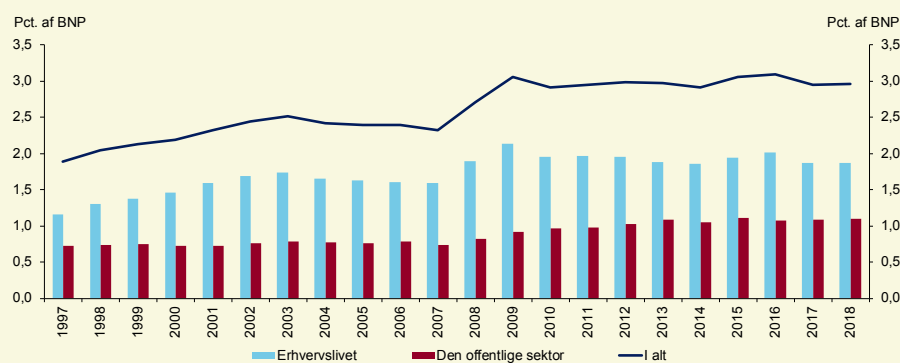
Delmål	Dansk indsats	Politiske tiltag
8.5 Inden 2030 skal der opnås fuld og produktiv beskæftigelse og anstændigt arbejde for alle kvinder og mænd, herunder også unge og personer med handicap, og med lige løn for arbejde af samme værdi.	Den aktive beskæftigelsesindsats bidrager positivt til at opnå mål om øget vækst og velstand i Danmark. I Danmark er der, sammenlignet med de fleste andre lande, høj beskæftigelse og lav ledighed.	<ul style="list-style-type: none"> • Aftale om opkvalificering • Mere meningsfuld indsats for borgere i ressourceforløb • Status på IGU • Tiltag for at hjælpe personer med handicap i job • Barselsordning for selvstændige • Flere skal med II
8.6 Inden 2020 skal andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse væsentligt reduceres.	Unge skal have et godt afsæt i livet. Beskæftigelsesindsatsen har bidraget positivt til, at andelen af unge i beskæftigelse eller uddannelse er høj i Danmark.	<ul style="list-style-type: none"> • Forslag om at få flere unge i fritidsjob
8.8 Arbejdstagernes rettigheder skal beskyttes og et sikkert og stabilt arbejdsmiljø for alle arbejdstagere skal fremmes, herunder for migrantarbejdere, især kvindelige migranter, og dem i usikre beskæftigelsesforhold.	Det skal være trygt, sikkert og sundt at gå på arbejde i Danmark. Med indsatsen på arbejdsmiljøområdet arbejdes der målrettet for at sikre rammerne for et sikkert og godt arbejdsmiljø for alle.	<ul style="list-style-type: none"> • Forslag til ny arbejdsmiljølov og den arbejdsmiljøpolitiske aftale • Øget indsats mod social dumping • Pulje til reduktion af sygefravær

Kilde: Beskæftigelsesministeriet

4.2 De nationale mål for forskning og udvikling

Det er regeringens målsætning, at det offentlige forskningsbudget skal udgøre mindst 1 pct. af BNP. I 2020 udgør det offentlige forskningsbudget 23,7 mia. kr., svarende til 1 pct. af BNP. Danmark er blandt de lande i OECD hvor forskning og udvikling udført i den offentlige sektor udgør den største andel af BNP, *jf. fx Forsknings- og Uddannelsespolitisk Redegørelse 2019*. Samlet set blev der udført forskning og udvikling for ca. 67 mia. kr. i 2018. Heraf blev ca. 2/3 udført af erhvervslivet, mens den resterende 1/3 blev udført af det offentlige, *jf. figur 4.2*.

Figur 4.2
Private og offentligt udførte investeringer i forskning og udvikling

Anm.: Der er databrud i 2008. 2018 er foreløbige tal. Tallene i figuren er opgjort efter hvor forskningen er udført, der vil således være forskning og udvikling udført i den offentlige sektor, der vil være finansieret af private midler, og modsat.

Kilde: Danmarks Statistik.

De samlede offentlige og private investeringer i forskning og udvikling er steget fra 1,89 pct. af BNP i 1997 til 2,96 pct. af BNP i 2018. I 2018 udgjorde den private udførte forskning og udvikling 1,87 pct. af BNP, mens den offentlige udførte forskning og udvikling udgjorde 1,10 pct. af BNP. Danmarks investeringer i forskning og udvikling ligger dermed omtrent på niveau med Europa 2020 målsætningen om 3 pct. af BNP.

Det er endvidere et helt centralt mål for regeringen, at forskning og innovation skal bidrage markant til den grønne omstilling og målet om 70 procent reduktion af drivhusgasser i Danmark i 2030.

Regeringen har i forbindelse med fordelingen af forskningsreserven for 2020 sammen med Folketingets partier udmøntet i alt cirka 1,9 mia. kr. til forskning og udvikling i 2020. Heraf er cirka 1,5 mia. kr. øremærket grøn forskning og udvikling, hvilket er cirka 1 mia. kr. mere end i 2019. De statslige bevillinger øremærket til grøn forskning og udvikling er dermed på det højeste niveau i mange år. Midlerne skal understøtte grøn omstilling inden for blandt andet land-

bruget, energi og transport, men skal også danne grundlag for pilotprojekter inden for bæredygtig arkitektur og design. Forskningen skal styrke indsatsen i hele værdikæden – fra grundforskning til udvikling. Herudover er der via fordelingen af forskningsreserven for 2020 afsat midler til forskningsprioriteringer med fokus på nye teknologiske muligheder, bedre sundhed og tidligere indsatser samt til at understøtte den frie forskning, herunder i vækstlaget blandt både yngre og kvindelige forskere.

Herudover har et internationalt ekspertpanel med bistand fra EU-Kommissionens Horizon 2020 Policy Support Facility foretaget et eftersyn af det danske videnbaserede innovationssystem. Panelet offentliggjorde deres anbefalinger november 2019. Ekspertpanelet anbefaler blandt andet en klar strategisk retning for den danske innovationsindsats. Panelet har endvidere præsenteret 10 hovedanbefalinger til, hvordan den eksisterende indsats kan forbedres.

Det er regeringens holdning, at et af de primære mål for den danske forsknings- og innovationsindsats i de næste mange år bliver at bidrage til den grønne omstilling af samfundet. Regeringen vil derfor se på, om forsknings- og innovationssystemet i dag har de rette rammer til dette. Regeringen vil ligeledes se nærmere på videninstitutionernes rammer for innovationsaktiviteter og teknologioverførsel med henblik på at styrke kommercialiseringen af ny viden, og vil som led heri gå i dialog med de relevante aktører i innovationsfremmesystemet, herunder universiteter, GTS'er og erhvervslivet.

Endelig vil regeringen invitere Folketingets partier til at drøfte en fremtidig model for fordeling af basismidler til forskning på universiteterne.

Implementering af FN's Verdensmål for industri, innovation og infrastruktur

Ovenstående tiltag vedrørende forskning og innovation understøtter endvidere delmål i FN's verdensmål 9 om industri, innovation og infrastruktur, *jf. boks 4.2*.

Boks 4.2

FN's Verdensmål om industri, innovation og infrastruktur – Danmarks indsats på uddannelses- og forskningsområde

Delmål	Dansk indsats	Politiske tiltag
9.5. Videnskabelig forskning skal udvides og den teknologiske kapacitet i de industrielle faktorer i alle lande skal opgraderes, især i udviklingslandene, ved bl.a. inden 2030 at fremme innovation og væsentlig forøge det samlede antal forsknings- og udviklingsmedarbejdere pr. 1 million indbyggere, samt ved at øge de offentlige og private midler til forskning og udvikling.	Offentlige investeringer i forskning udgør mindst 1 pct. af BNP	<ul style="list-style-type: none"> • Aftale om fordeling af forskningsreserven for 2020 • Evaluering af det videnbaserede innovationssystem og opfølgning herpå

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet.

4.3 Det nationale mål for klima og energi

Danmark er blandt andet omfattet af følgende bindende nationale mål fastsat i EU på klima- og energiområdet i 2020:

- En række årlige forpligtelser i perioden 2013-2020 for ikke-kvotebelagte udledninger af drivhusgasser². Målet skærpes frem mod 2020, hvor Danmarks udledning skal være reduceret med 20 pct. i forhold til niveauet i 2005.
- Andelen af vedvarende energikilder i det endelige energiforbrug skal øges til at udgøre 30 pct. i 2020 - en forøgelse fra ca. 16 pct. i 2005.
- 10 pct. af energiforbruget i transport (anvendt på vej og bane) i 2020 skal udgøres af vedvarende energi.

Regeringens klima- og energipolitik

Regeringen indgik i december 2019 en aftale med et bredt flertal i Folketinget om en af de mest ambitiøse klimalove i verden. Heri indskrives Danmarks målsætning om at reducere drivhusgasudledninger med 70 pct. i 2030 relativt til 1990 samt Danmarks langsigtede mål om at blive klimaneutralt senest i 2050. Det fremgår af *Aftale om klimalov*, at indfrielsen af Danmarks klimamål skal ske så omkostningseffektivt som muligt under hensynstagen til både den langsigtede grønne omstilling, bæredygtig erhvervsudvikling og dansk konkurrencekraft, sunde offentlige finanser og beskæftigelse. Kommende klimahandlingsplaner skal bidrage til, at de nationale reduktionsmål nås. Handlingsplanerne vil som minimum indeholde sektorstrategier og indikatorer for centrale sektorer, såsom landbrug, transport, energi, byggeri og industri. I energiaftalen fra 2018 anviste alle daværende partier i Folketinget vejen til, at ca. 55 pct. af det danske energiforbrug i 2030 bliver dækket af vedvarende energi.

Rammerne for energisektoren

Omstillingen af energisektoren har stor betydning for den danske klimaindsats. Med energiaftalen fra 2018 blev alle daværende partier i Folketinget enige om en lang række initiativer, der understøtter og udbygger den danske position på klima- og energiområdet samt understøtter EU-målsætningerne. Aftalen sikrer en fortsat omstilling af energisektoren og indebærer investeringer i vedvarende energi og energieffektivitet. Med aftalens initiativer forventes Danmark at opnå en VE-andel i elforbruget på over 100 pct. allerede i 2028 jf. Basisfremskrivning 2019. Energiaftalen anviser endvidere vejen til en VE-andel i det samlede energiforbrug på 55 pct. i 2030. Derudover vil mindst 90 pct. af fjernvarmebruget i 2030 være baseret på andre energiformer end kul, olie og gas.

Status for klima- og energipolitiske mål

I august 2019 udkom Energistyrelsens seneste basisfremskrivning, der indeholder en status for fremdriften mod Danmarks klima- og energimålsætninger og –forpligtelser.

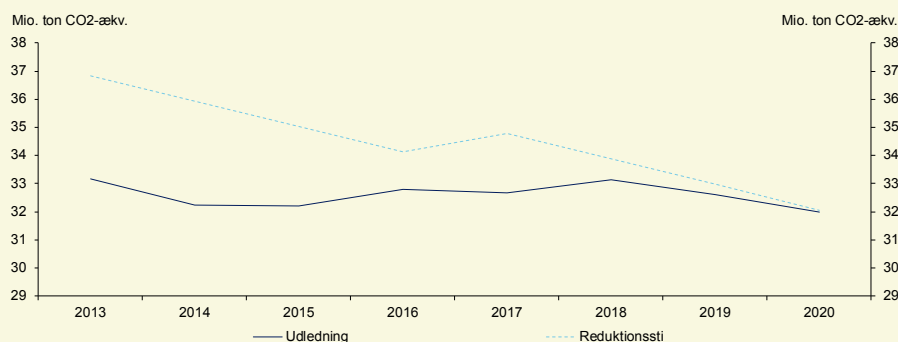
Danmark har som led i EU's Klima- og Energipakke fra 2008 påtaget sig at nedbringe udledningerne fra de ikke-kvotefattede sektorer med 20 pct. i 2020 set i forhold til niveauet i

² De ikke-kvotefattede udledninger omfatter primært udledningerne fra transport, landbrug og individuel opvarmning.

2005 og tillige opnå delmål på vejen mod 2020. Af hensyn til naturlige udsving i udledningerne kan overopfyldelse fra et år anvendes til målopfyldelse i et senere år.

Ikke-kvoteomfattede udledninger i 2020 forventes at være 32 mio. ton CO₂-ækvivalenter, svarende til en reduktion på netop 20 pct. i forhold til 2005. Det forventes, at Danmark overopfylder for alle år i forpligtelsesperioden. Den samlede, akkumulerede overopfyldelse forventes være ca. 15 mio. ton CO₂-ækvivalenter i alt for hele perioden, *jf. figur 4.3*. Overopfyldelse for perioden frem til 2020 kan ikke overføres til den efterfølgende forpligtelsesperiode 2021-2030.

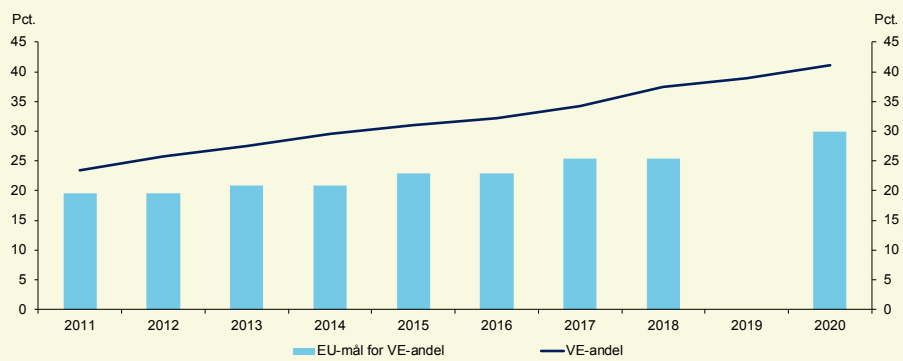
Figur 4.3
Årlige ikke-kvoteomfattede udledninger 2013-2020 og EU-målsætningen (reduktionssti)

Kilde: Energistyrelsen (2019), Basisfremskrivningen 2019.

I forbindelse med EU's Klima- og Energipakke fra 2008 har Danmark ligeledes påtaget sig at øge den andel af det endelige energiforbrug, der stammer fra vedvarende energikilder, til 30 pct. i 2020, en forøgelse fra ca. 16 pct. i 2005. Ifølge basisfremskrivningen fra 2019 forventes målet overopfyldt med en VE-andel i det endelige energiforbrug på omkring 41 pct. i 2020, *jf. figur 4.4*.

Figur 4.4
VE-andel af det udvidede energiforbrug

Anm.: Den viste fremskrivning af VE-andel stammer fra Basisfremskrivning 2019. Andelen af vedvarende energi i det udvidede endelige energiforbrug ligger over det fastsatte EU-mål i hele perioden.

Kilde: Energistyrelsen (2019), Basisfremskrivning 2019.

EU's Klima- og Energipakke indeholder også et særskilt mål for anvendelsen af vedvarende energi i transportsektoren, hvor Danmark er forpligtet til at opnå en VE-andel i landtransport på mindst 10 pct. i 2020. Målet gælder kun i 2020, og der er således ingen delmål på vejen mod 2020. I 2020 forhøjes iblandingskravet for bæredygtige biobrændstoffer i transportsektoren fra 5,75 pct. til 7,6 pct. af energiforbruget for at leve op til kravet om mindst 10 pct. vedvarende energi i transportsektoren. Den resterende del opfyldes med VE-el anvendt i personbiler og jernbanen.

EU-mål for 2030

EU's stats- og regeringschefer vedtog i oktober 2014 de overordnede rammer for EU's klima- og energipolitik frem mod 2030. 2030-rammen indeholder som et centralt element et bindende mål om intern reduktion af EU's drivhusgasudledninger på mindst 40 pct. i 2030 i forhold til 1990. For at nå dette mål skal sektorerne omfattet af EU's kvotehandelssystem reducere udledningerne med 43 pct. i 2030 i forhold til 2005, mens sektorerne uden for EU's kvotehandelssystem skal reducere udledningerne med 30 pct. i 2030 i forhold til 2005.

I 2018 vedtog EU et mål om, at EU i 2030 skal dække 32 pct. af sit energiforbrug med vedvarende energi, ligesom der blev vedtaget et vejledende mål om 32,5 pct. forbedring af energieffektiviteten i 2030. Energiaftalen fra 2018 anviser vejen til en VE-andel på 55 pct. af det endelige energiforbrug. Dette vil være et væsentligt bidrag til 2030 EU-målet for vedvarende energi.

I aftalen om fordelingen af indsatsen i de ikke-kvotebelagte sektorer har Danmark fået et nationalt bindende 2030-reduktionsmål på 39 pct. i forhold til 2005. Et bredt flertal af Folketingets partier har med klimalovsaftalen forpligtet Danmark til et reduktionsmål på 70 pct. i 2030 i forhold til 1990. Det kræver betydelige reduktioner i de ikke-kvotebelagte sektorer for at indfri dette mål. Med aftale om klimalov sikres rammerne således for en omfattende grøn omstilling

af det danske samfund, som også vil bidrage til opfyldelsen af Danmarks EU-forpligtelse i 2030.

Kommissionen præsenterede den 11. december 2019 et udspil til en europæisk grøn pagt, der skal lægge sporene for den nye Kommissions ambitioner på det grønne område. Her præsenteres en række konkrete initiativer, bl.a. en EU klimalov med mål om klimaneutralitet i 2050 samt en ambition om at øge EU's reduktionsmål til 50-55 pct. i 2030 i forhold til 1990.

Danmark arbejder aktivt for en ambitiøs realisering af Kommissionens grønne pagt - ikke mindst en forøgelse af EU's reduktionsmål for 2030 til mindst 55 pct. med henblik på at opnå klimaneutralitet i EU i 2050. Et øget europæisk ambitionsniveau betyder, at EU kan gå foran og dermed anspore andre lande til at øge deres ambitioner. Samtidig kan et højere ambitionsniveau i EU bidrage til realiseringen af Danmarks 70 pct. mål.

Samlet set bidrager Aftale om klimalov, de kommende klimahandlingsplaner og energiaftalen fra 2018 til, at Danmark indtager en førende rolle på vejen mod at nå de nationale og internationale klimapolitiske mål, som skal opfyldes frem mod 2030.

Implementering af FN's verdensmål for bæredygtig energi og klimaindsats

På klima- og energiområdet arbejder Danmark for at fremme FN's Verdensmål 7 om bæredygtig energi til alle samt Verdensmål 13 om en bæredygtig klimaindsats. Danmarks nationale og internationale mål og forpligtelser, præsenteret i dette kapitel, bidrager til denne indsats. Dertil kommer en række andre væsentlige initiativer, som ikke er en del af EU 2020 målene. Boks 4.3 belyser Danmarks ambitiøse indsats for at sikre en bæredygtig udvikling på klima- og energiområdet på tre udvalgte delmål.

Boks 4.3

FN's Verdensmål for bæredygtig energi og klimaindsats – Danmarks indsats på klima- og energiområdet

Delmål	Dansk indsats	Politiske tiltag
7.1. Inden 2030 skal der sikres universel adgang til pålidelig og moderne energiforsyning til en overkommelig pris.	Danmark har et veludbygget forsyningsystem, som sikrer danskerne og danske virksomheder verdens højeste forsyningsikkerhed af el, varme og gas. Danskerne har el i stikkontakten 99,99 pct. af tiden. Danmark arbejder kontinuerligt for en regulering af forsyningen, som sikrer effektive rammer for grøn forsyning med høj forsyningsikkerhed.	<ul style="list-style-type: none"> Klima-, energi- og forsyningsministeren fastsatte i januar et planlægningsmål for elforsyningsikkerheden, der sikrer opretholdelsen af et højt, men balanceret niveau, så omkostninger for elforbrugene holdes nede. Forventet modernisering og ny økonomisk regulering af fjernvarmesektoren, der skal sikre de bedst mulige rammer for, at sektoren effektiviserer og udvikler sig til gavn for forbrugerne. Justering af den økonomiske regulering af gasdistri-

<p>7.2. Inden 2030 skal andelen af vedvarende energi i det globale energimix øges væsentligt.</p>	<p>Bæredygtig omstilling er en dansk styrkeposition. Danmark er et af de lande i verden, der er længst fremme i omstillingen til vedvarende energi. VE-andelen i det danske elforbrug er for nuværende over 60 pct. Denne styrke vil Danmark udvikle og udbrede for at gøre Danmark uafhængig af fossil energi.</p>	<p>bution i 2021 mhp. en fortsat effektiv drift af gasnettet til gavn for forbrugerpriserne.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afsat finansiering, der anviser vejen til en VE-andel på ca. 55 pct. af det samlede energiforbrug i 2030. • Indført initiativer, der medfører, at VE-andelen i elforbruget forventes at være over 100 pct. i 2030. • Energiaftalen medvirker til, at mindst 90 pct. af fjernvarmeforbruget baseres på andre energikilder end olie, kul og gas i 2030.
<p>13.2 Tiltag mod klimaforandringer skal integreres i nationale politikker, strategier og planlægning</p>	<p>Danmark har vedtaget en af verdens mest ambitiøse klimalove. Her er sat juridisk bindende mål om at reducere drivhusgasudledning i 2030 med 70 pct. relativt til 1990, at nå klimaneutralitet i senest 2050 samt at sætte klimamål i en 5 års cyklus med 10 års perspektiv.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Årlige klimaprogrammer, hvor regeringen fremlægger konkrete reduktionsinitiativer. • Nyt regeringsudvalg om grøn omstilling styrker, at hensynet til klima, miljø og natur indtænkes i al ny regeringspolitik. • Klimahandlingsplaner, der identificerer specifikke virkemidler i afgørende sektorer som landbrug, transport, energi, byggeri og industri. • 13 klimapartnerskaber med den private sektor, hvor industrien inviteres til at foreslå og tage ansvar for specifikke reduktionstiltag. • Hensynet til klima og den grønne omstilling integreres i Finansministeriets regnemodeller.

Kilde: Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet-

4.4 Det nationale mål for uddannelse

Regeringen har tiltrådt de overordnede EU-mål på uddannelsesområdet i Europa 2020-strategien om at reducere uddannelsesfrafaldet til 10 pct. for de 18-24-årige samt øge andelen af de 30-34-årige, der har afsluttet en videregående eller tilsvarende uddannelse, til mindst 40 pct. i 2020.

I 2018 var uddannelsesfrafaldet for 18-24-årige 10,2 pct., mens 49,1 pct. af 30-34-årige havde gennemført en videregående eller tilsvarende uddannelse. Dermed er Danmark tæt på at have opfyldt det overordnede EU-mål for uddannelsesfrafald og har i høj grad opfyldt målet om at øge andelen af 30-34-årige, der har afsluttet en videregående eller tilsvarende uddannelse. Stigningen i uddannelsesfrafaldet for de 18-24-årige til 10,2 pct. i 2018 (8,8 pct. i 2017) skete samtidig med, at beskæftigelsen for de unge steg mærkbart fra 2017 til 2018.

Regeringen har gennemført en række initiativer, som skal styrke kvaliteten af de danske dagtilbud og uddannelser for derigennem også at understøtte arbejdet med at opfylde EU-målene på uddannelsesområdet. Disse initiativer beskrives i de følgende afsnit. Regeringen har desuden med finansloven for 2020 annulleret omprioreringsbidraget på hele uddannelsesområdet fra 2020. Denne økonomiske styrkelse af uddannelsesinstitutionerne danner grundlag for at understøtte stabile rammer til at drive gode uddannelser.

Dagtilbuddene

Daginstitutioner af høj kvalitet spiller en helt afgørende rolle i forhold til børns tidlige læring og udvikling. Daginstitutionerne bidrager i høj grad til at modvirke negativ social arv samt på sigt i forhold til at reducere uddannelsesfrafald. Høj kvalitet i daginstitutionerne er afgørende for ambitionen om, at Danmark skal være verdens bedste land at være barn i. Det understøttes bl.a. ved, at der er tilstrækkeligt og kvalificeret pædagogisk personale i daginstitutionerne.

Med finanslovsaftalen for 2020 er det besluttet at indføre lovbundne minimumsnormeringer i dagtilbud frem mod 2025. Til formålet afsættes 500 mio. kr. i 2020, 600 mio. kr. i 2021, 800 mio. kr. i 2022, 1.200 mio. kr. i 2023, 1.400 mio. kr. i 2024 og 1,6 mia. kr. i 2025. Målet er, at minimumsnormeringer fuldt indfaset skal sikre, at der maksimalt er 3 børn per voksen i vuggestuer og 6 børn per voksen i børnehaver.

Endelig er aftaleparterne blevet enige om at videreføre puljen til flere pædagoger og pædagogiske assistenter til institutioner med mange 0-2-årige sårbare og udsatte på ca. 242 mio. kr. årligt i 2020 og frem (samt puljen til flere pædagoger til institutioner med mange børn i udsatte positioner på ca. 86 mio. kr. årligt i 2020 og frem). Puljerne supplerer de afsatte midler til minimumsnormeringer.

Folkeskolen

Med finanslovsaftalen for 2020 aftalte aftalepartierne at afsætte en reserve til et generelt løft af folkeskolen og midler til styrkelse af den understøttende undervisning.

Et centralt indsatsområde med folkeskolereformen har været at sikre et kompetenceløft af lærere, pædagoger og ledere i folkeskolen. Der blev med reformen afsat i alt 1 mia. kr. i perioden 2014-2020 til styrket efteruddannelse af lærere og pædagoger i folkeskolen, samt fastsat en målsætning om, at 95 procent af alle undervisningstimer skal varetages af lærere med undervisningskompetence i de fag de underviser i. Siden reformen trådte i kraft er kompetencedækningsgraden samlet set steget med 6 procentpoint, fra 81,6 procent i 2014/15 til 87,6 2018/19. Med folkeskoleaftalen fra 2019 blev det besluttet at udskyde tidspunktet for, hvornår målsætningen skal være opfyldt fra 2020 til 2025 for at sikre kommuner og skoler bedre tid til opgaven.

Folkeskolereformen følges gennem et omfattende følgeforskningsprogram, som løber frem til 2020. Følgeforskningen viser, at reformen endnu ikke har haft positiv betydning for elevernes faglige resultater og trivsel. Det fremgår dog også, at under halvdelen af skolerne er nået langt med implementeringen af reformen. Det fremgår ligeledes af den årlige statusredegørelse for folkeskolens udvikling, at folkeskolen i 2018/2019 endnu ikke er i mål med at indfri de fire resultatmål for elevernes faglige og trivselsmæssige udvikling, som blev opstillet med

folkeskolereformen. Det bemærkes dog, at der, ifølge følgeforskningen, er grund til at forvente, at det tager mellem 5-15 år før en omfattende skolereform er implementeret fuldt ud og har en målbar virkning.

Der er endvidere forskellige initiativer i gang, som forventes at bidrage til at løfte de faglige resultater for elever med indvandrerbaggrund. I maj 2018 blev det med delaftalen på undervisningsområdet om at bekæmpe parallelsamfund af 9. maj 2018 indført, at alle elever i børnehaveklassen på skoler, hvor mere end 30 pct. af eleverne har bopæl i et udsat boligområde vil skulle bestå en sprogsprøve for at kunne begynde i 1. klasse.

Det forberedende område

Et samlet dansk folketing vedtog i 2017 en reform af det forberedende område. Initiativerne i reformen skal ruste flere unge uden uddannelse eller job til at komme godt videre efter grundskolen. En række af de nuværende forberedende tilbud blev i 2019 indholdsmæssigt ændret pædagogisk og tværfagligt samt institutionelt lagt sammen til en ny Forberedende Grunduddannelse (FGU). Den nye FGU gør unge under 25 år klar til fagligt, personligt og socialt at gennemføre enten en erhvervsuddannelse eller en anden ungdomsuddannelse eller få varigt fodfæste på arbejdsmarkedet. Reformen rummer bl.a. et krav om, at kommunerne skal etablere en sammenhængende, koordineret ungeindsats.

Erhvervsuddannelser

Reformen om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser, der trådte i kraft fra skoleåret august 2015, havde som målsætning, at flere skulle vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse. Det er målet, at 25 pct. vælger en erhvervsuddannelse i 2020, og at 30 pct. vælger en i 2025.

Som led i aftalen blev der endvidere indført et praktikpladstilsagn, som er en hensigtserklæring fra virksomheden om, at virksomheden har intention om at ansætte den unge i en uddannelsesaftale på et senere tidspunkt.

I forbindelse med trepartsaftalen fra august 2016 blev der oprettet en række fordelsuddannelser, hvor eleverne fik særligt gode muligheder for at indgå en uddannelsesaftale i forbindelse med deres erhvervsuddannelse. Endvidere er regeringen og arbejdsmarkedets parter enige om at styrke virksomhedernes incitament til at oprette flere praktikpladser til unge i erhvervsuddannelse ved at indføre en bonus til de virksomheder, der ansætter flere elever, finansieret ved en ekstrabetaling fra de virksomheder, der ikke ansætter elever. Der er en målsætning om, at der i 2025 skal indgås 8.000-10.000 flere uddannelsesaftaler sammenlignet med i 2016. I Aftalen Fra folkeskole til faglært – erhvervsuddannelser til fremtiden (november 2018), der fulgte op på erhvervsuddannelsesreformen (2014), trepartsaftalen om praktikpladser (2016), FGU aftalen (2017) samt aftalen om styrket praksisfaglighed i folkeskolen (2018), blev der iværksat tiltag for at nå målsætningerne om øget søgning til erhvervsuddannelserne.

De gymnasiale uddannelser

Den nye gymnasiereform trådte i kraft for skoleåret 2017/18. Som led i gymnasiereformen blev partierne bag aftalen enige om, at trivslen på de gymnasiale uddannelser skulle styrkes. I 2019 gennemførtes den første trivselsmåling på de gymnasiale uddannelser, hvilket viste at otte ud af ti elever er glade for at gå i gymnasiet. På en skala fra et til fem, hvor fem er det

højeste, ligger glæden ved at gå i skole på 4,1. Ud over en høj trivsel viser undersøgelsen dog også, at der er områder, hvor eleverne føler sig pressede. Således svarer halvdelen af eleverne, at de tit føler sig pressede på grund af karakterer. Derudover har over 30 procent af eleverne af forskellige årsager seriøst overvejet at "droppe ud" af skolen.

Med reformen er der øget fokus på, at flere elever i gymnasiet vælger fremmedsprog. Dette bakkes op af etableringen af Det Nationale Center for Fremmedsprog, der arbejder for at fremme fremmedsprog for hele uddannelsessektoren, således at flere får flere og bedre fremmedsprogskompetencer. Ligeledes er der etableret udvekslingsprogrammer med Frankrig og Spanien og afsat økonomisk støtte til udvekslingsophold. Udvekslingsprogrammerne skal give eleverne både sproglig og kulturel indsigt og er et konkret bidrag til at forbedre fremmedsprogenes status.

Der er tilknyttet et følgeforskningsprogram til reformen, som følger og evaluerer gymnasierreformens fremdrift og resultater i perioden 2017-2021. Følgeforskningen sætter hvert år fokus på et særligt tema fra reformen. I 2018 indeholdt dette de første erfaringer med et nye grundforløb på hhx, htx og stx, mens der i 2019 var fokus på hf. I 2020 vil der være særligt fokus på styrket faglighed.

De videregående uddannelser

Regeringen har i 2019 afsat midler til styrkelse af centrale velfærdsuddannelser.

Der er således afsat 127,5 mio.kr. i 2019 til et kvalitetsløft af pædagoguddannelsen – blandt andet for at adressere udfordringer med manglende studiekompetencer og lav studieintensitet, som blandt andet Danmarks Evalueringsinstitut har påpeget. Professionshøjskolerne kan anvende midlerne til indsatser, der løber over flere år. Samtidig er der med finanslovsaftalen for 2020 afsat yderligere 43 mio. kr. i 2023 til pædagoguddannelsen for at understøtte, at de pædagogiske uddannelser har høj kvalitet. Pædagoguddannelsen vil endvidere blive evalueret i 2020.

Regeringen har endvidere ydet et særtilskud til sygeplejerskeuddannelsen på i alt 44,2 mio. kr. Midlerne skal understøtte initiativer, der kan bidrage til at styrke overgangen og således mindske frafaldet mellem studie- og praktikperioder på sygeplejerskeuddannelsen. Regeringen har desuden som led i udmøntningen af bevillingsreformen ydet særtilskud på 102 mio. kr. til øget optag på STEM uddannelser. Regeringen har herudover som led i økonomaftalen for 2020 med KL og Danske Regioner aftalt at etablere en fælles Task Force, som skal drøfte vejene til realisering af regeringens ambition om at uddanne og ansætte mere social- og sundhedspersonale. Der er for eksempel med finansloven for 2020 afsat 300 mio. kr. i 2020 og 600 mio. kr. årligt fra 2021 til ansættelse af flere sygeplejersker.

Samtidig har regeringen indgået politisk aftale om fra sommeroptaget 2020 at fjerne det hidtidige uddannelsesloft, der indebærer en begrænsning af dobbeltuddannelse. Omprioriteringsbidraget der pålagde årlige 2 pct. besparelser på uddannelsesområdet er desuden afskaffet.

Der er endvidere i 2019 gennemført en evaluering af optagelsessystemet til de videregående uddannelser. Evalueringen belyser styrker og svagheder ved det nuværende optagelsessystem ud fra en række temaer om blandt andet sammenhæng mellem de gymnasiale uddannelser og de videregående uddannelser, gennemsigtighed og effektivitet.

Der er desuden gennemført en evaluering af karakterskalaen, som blev offentliggjort i januar 2019. Evalueringen kortlægger udviklingen i karaktergivning siden 7-trinsskalaens indførelse samt undersøger, hvordan karakterskalaen anvendes i uddannelsessystemet.

Uddannelse i hele landet

Regeringen ønsker, at der skal være adgang til gode uddannelser af høj kvalitet for unge i hele landet. For at understøtte en udvikling i retning af bedre muligheder for uddannelse i hele Danmark har regeringen igangsat en kortlægning af uddannelseslandskabet, herunder uddannelsesbehov og rekrutteringspotentialet i forskellige dele af landet. Kortlægningen forventes offentliggjort første halvdel af 2020. Regeringen vil bruge kortlægningen som udgangspunkt for at gå i dialog med kommuner, regioner og uddannelsesinstitutioner om den geografiske spredning af uddannelser.

Styrkelse af unges trivsel

Regeringen ønsker at fremme børn og unges trivsel, herunder styrke trivslen for studerende på de videregående uddannelser. Regeringen har således blandt andet afsat 25 mio. kr. til udviklingsprojekter på de videregående uddannelsesinstitutioner, der kan afprøve forskellige tilgange til at styrke trivslen blandt de studerende samt opsamle viden om effekten af disse projekter.

Implementering af FN's Verdensmål for kvalitetsuddannelse

På dagtilbuds- og uddannelsesområdet er der igangsat en lang række politiske tiltag, som bidrager til at opfylde FN's verdensmål. Det drejer sig om tiltag af både økonomisk, strukturel og indholdsmæssig karakter for børn, unge og voksne i dagtilbuds- og uddannelsessystemet. Der er bl.a. afsat ekstra midler til dagtilbuddene, folkeskolen og et kvalitetsløft af pædagoguddannelsen, indført tiltag for at styrke elevernes praktiske færdigheder og dermed også interesse for erhvervsuddannelserne, og der er fokus på, at også voksne på arbejdsmarkedet kan forbedre deres kompetencer, *jf. boks 4.4*.

Boks 4.4

FN's Verdensmål for kvalitetsuddannelse – Danmarks indsats på børne- og undervisningsområdet

Delmål	Dansk indsats	Politiske tiltag
4.1. Inden 2030 skal det sikres, at alle piger og drenge gennemfører gratis, rummelig grundskoleuddannelse i høj kvalitet, der fører til relevante og effektive læringsresultater.	Adgang til dagtilbud af høj kvalitet samt en god grunduddannelse er en dansk nøgleleværdi. Det danske dagtilbudssystem og grundskole har et godt kvalitetsmæssigt udgangspunkt, men vi arbejder kontinuerligt på at forbedre kvaliteten til gavn for børnenes udvikling og elevernes læring og trivsel. Den seneste PISA 2018 undersøgelse viser, at danske elever ligger over eller på linje med OECD og EU-gennemsnittet i både læsning, matematik og naturvidenskab, og at der er	<ul style="list-style-type: none"> • Initiativ i satspuljeaftalen for 2019 om en styrket indsats i PPR (den pædagogisk-psykologiske rådgivning i kommunerne). • Aftale om justeringer af folkeskolen til en mere åben og fleksibel folkeskole (januar 2019: Bl.a. kortere skoleuge i indskoling, kvalitetsløft af den understøttende undervisning, prioritering af udvalgte fag). • Finanslovsaftale 2020: Bl.a. afsat midler til et generelt løft af folkeskolen

	færre danske elever end OECD og EU-gennemsnittet, der præsterer lavt i alle tre fag.	samt lovbundne minimumsnormeringer i daginstitutioner frem mod 2025.
4.3. Inden 2030 skal alle kvinder og mænd sikres lige adgang til teknisk, erhvervs- og højere uddannelse, herunder universitet, i høj kvalitet og til en overkommelig pris.	Lige adgang til uddannelse et centralt fokus i dansk uddannelsespolitik. Derudover arbejdes der aktivt for, at sikre høj kvalitet i tekniske og faglige uddannelser samt at flere vælger disse, herunder en større andel af kvinder.	<ul style="list-style-type: none"> • Naturvidenskabsstrategi (marts 2018): Styrke undervisning i naturvidenskab i grundskole og ungdomsuddannelser. • Aftale om styrket praksisfaglighed (juni 2018) samt aftalen fra Folkeskole til faglært – Erhvervsuddannelser til fremtiden (november 2018): Bl.a. obligatorisk praktisk/musisk valgfag, erhvervsskoler får mulighed for at udbyde valgfag i grundskolen mv. • Forberedende Grunduddannelse (FGU) for unge under 25 år. Gennem FGU kan unge målrette deres uddannelse mod erhvervsuddannelserne. • Teknologipagt, der sikrer en målrettet indsats for, at flere uddanner sig inden for STEM, herunder en pulje fra august 2019, der skal medvirke til at flere kvinder tager en STEM-uddannelse. • Kvalitetsløft af pædagoguddannelsen • Evaluering af pædagoguddannelsen • Videreførelse af det midlertidige takstløft til takst 1-uddannelser Annullering af omprioriteringsbidraget
4.4. Inden 2030 skal antallet af unge og voksne, der har relevante færdigheder, herunder tekniske og erhvervsfærdigheder for ansættelse, anstændige job og iværksætteri, øges væsentligt.	Arbejdet med at klæde unge og voksne i Danmark på til fremtidens arbejdsmarked er kommet langt, og vi understøtter den positive udvikling med en række tiltag.	<ul style="list-style-type: none"> • Tilskud til sygeplejerskeuddannelsen • Afskaffelse af uddannelsesløftet • Trepartsaftale om voksen-, efter- og videreuddannelse (2017) med 2,5 mia. kr. og en række tiltag for at øge voksnes efter- og videreuddannelse 2018-2021. • Voksne på arbejdsmarkedet har adgang til at forbedre deres jobrettede kompetencer gennem korte arbejdsmarkedsuddannelser, og basale læse-, skrive-, regne-, it- og engelskfærdigheder (Forberedende voksenundervisning).

- Fokus på studie- og karrierekompetencer og innovative kompetencer på de gymnasiale uddannelser.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

4.5 Det nationale mål for social inklusion

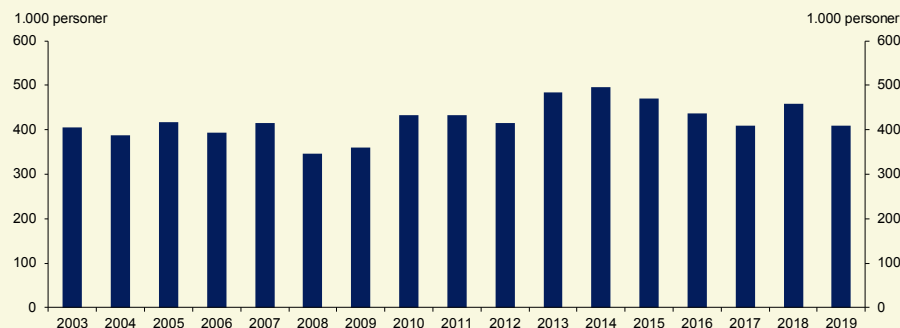
Under Europa 2020-strategien har regeringen sat et nationalt mål om, at flere personer skal ud af social eksklusion og være en del af arbejdsfælleskabet.

Udviklingen i det danske 2020 mål

Som led i Europa 2020-strategiens mål om, at færre europæere skal leve i fattigdom og social eksklusion, har den danske regering sat et nationalt mål om, at antallet af personer i danske husstande med meget lav beskæftigelsesgrad (LWI) skal reduceres med 22.000 frem mod 2020 sammenlignet med niveauet i 2008.

I 2019 var der ifølge Eurostat ca. 409.000 personer i husstande med meget lav beskæftigelsesgrad i Danmark. Det er et fald på ca. 86.000 personer i LWI-husstande siden det højeste niveau i 2014, jf. figur 4.5.

Figur 4.5
Antallet af personer i LWV-husstande

Anm.: LWI-husstande er defineret som husstande, hvor den gennemsnitlige beskæftigelse for personer mellem 18 og 59 år (ekskl. studerende under 25 år) er mindre end 20 pct. set over et kalenderår.

Kilde: Eurostat.

Udviklingen skal ses i lyset af, at lønmodtagerbeskæftigelsen siden 2014 er steget med ca. 211.500 personer (4. kvartal 2014 til 4. kvartal 2019). Det samme gælder for fuldtidsbeskæftigelsen, der i samme periode er steget med ca. 156.500 fuldtidspersoner. I den forbindelse bemærkes det, at der er betydelig usikkerhed forbundet med skøn over udviklingen i beskæftigelsen for 2020 og frem pga. coronaepidemien. Basisåret for målet om social inklusion er 2008. I Danmark lå antallet af personer i husstande med lav beskæftigelse (LWI) i 2008 på et

historisk lavt niveau på 347.000 personer, *jf. figur 4.5*. Fra 2008 til 2019 er antallet af personer i LWI-hustande steget med 62.000 personer. Mellem 2008 og 2014 var der en markant stigning, bl.a. grundet det økonomiske tilbageslag i 2008-2009 og den efterfølgende periode med svag økonomisk vækst og lavere beskæftigelse.

Samtidig bemærkes det, at LWI-hustande omfatter både studerende over 24 år og førtidspensionister med social pension, hvilket medvirker til at forklare det relativt høje niveau for antallet af personer i husstande med meget lav beskæftigelsesgrad i Danmark. Siden 2008 har der været en betydelig tilgang af studerende til de videregående uddannelser. I 2018 var der således knap 16.000 flere 25-29 årige studerende på de ordinære videregående uddannelser end i 2008, svarende til en stigning på 28 pct.

Stigningen fra 2017 til 2018 og det efterfølgende fald i 2019 skal blandt andet ses i lyset af, at der i 2018 er sket et mindre databrud i statistikken. Ses der på udviklingen, anbefales det derfor at være forsigtig med fortolkningen af år-til-år udsving. Antallet af personer i husstande med meget lav beskæftigelsesgrad vurderes på denne baggrund at have ligget relativt stabilt de seneste år.

Den danske regering ønsker aktivt at bekæmpe fattigdom. Derfor har regeringen planer om at indføre en national fattigdomsgrænse, så udviklingen bedre kan følges. Den nye fattigdomsgrænse skal være en aktiv del af socialpolitikken, og sideløbende er der fortsat fokus på indsatser, der skal hjælpe sårbare og udsatte personer videre i livet og ind på arbejdsmarkedet. Det bemærkes, at regeringen bl.a. har indført et midlertidigt børnetilskud for at afhjælpe børnefattigdom. Tilskuddet skal gælde indtil et nyt ydelsessystem kan træde i kraft på baggrund af anbefalinger fra Ydelseskommisionen. For en nærmere beskrivelse af Ydelseskommisionen og det midlertidige børnetilskud, *se kapitel 4.1*.

Som led i finanslovsaftalen for 2020 er det besluttet, at der årligt skal udarbejdes en ulighedsredegørelse, der skal belyse ulighed i bredere forstand. Formålet er at styrke vidensniveauet, følge udviklingen og skabe overblik over forskellige dimensioner af ulighed, fx på velfærdsområderne, indkomst- og formueforskelle og barrierer for social mobilitet på tværs af generationer.

Reformer og initiativer for bedre social inklusion

Bedre overgange fra ung til voksen for personer med handicap

En god overgang til voksenlivet er vigtig for at unge med handicap, kan blive inkluderet på lige fod med andre i voksenlivets fællesskaber eksempelvis gennem uddannelse og beskæftigelse. Det er særligt vigtigt at understøtte denne overgang, fordi rammerne for den hjælp og støtte gennem sociale services, den unge kan få, ændrer sig væsentligt, når den unge fylder 18 år. Derfor vil regeringen sikre, at der sættes ind allerede, når den unge fylder 16 år. Dette initiativ betyder, at kommunerne skal iværksætte forberedelser til overgangen, når den unge fylder 16 år. Forberedelsen skal være tværgående og helhedsorienteret. Den skal foregå i dialog med den unge og dennes forældre og skal blandt andet indeholde overvejelser om den unges uddannelses-, beskæftigelses- og boligforhold samt om behovet for hjælp og støtte som følge af handicapet.

Exitpakke til mennesker i prostitution

Der er i årene 2020-2023 afsat midler til et initiativ, der målrettes mennesker i prostitution, der ønsker at forlade prostitutionsmiljøet eller ønsker rådgivning i relation til deres prostitutionserfaringer. En del borgere i prostitution har brug for sociale tilbud, mens de er i prostitution, og hvis de ønsker at forlade prostitution. Kommunerne skal i samarbejde med relevante NGO'er arbejde sammen om indsatsen til borgere, der ønsker rådgivning om alternativer til et liv i prostitution samt til eventuelt videre støtte til at forlade prostitution.

Styrket frivillig økonomi- og gældsrådgivning

Der er i årene 2020-2023 afsat midler til en styrket økonomi- og gældsrådgivning. Med initiativet tilstræbes det, at flere, herunder unge, skal have adgang til gældsrådgivning af høj kvalitet, og at gældsrådgivningerne skal bygge bro og samarbejde med relevante kommuner, myndigheder og andre civilsamfundsindsatser om en helhedsorienteret, tidlig og forebyggende indsats. Det kan indebære udgående og forebyggende rådgivningstilbud til særlige målgrupper som fx unge med en begyndende spillegæld, der fx kan foregå på ungdomsudannelser og lignende, eller andre mennesker, der står i en svær økonomisk situation og samtidig skal håndtere livskriser som fx skilsmisse og spørgsmål om forældremyndighed.

Implementering af FN's verdensmål for afskaffelse af fattigdom samt anstændige jobs og økonomisk vækst

På socialområdet arbejder Danmark for at fremme FN's Verdensmål 1 om afskaffelse af fattigdom, Verdensmål 8 anstændige jobs og økonomisk vækst samt Verdensmål 10 om mindre ulighed. Boks 4.5 belyser Danmarks indsats inden for de to mål.

Boks 4.5
FN's verdensmål om afskaffelse af fattigdom samt anstændige jobs og økonomisk vækst – Danmarks indsats på socialområdet

Delmål	Dansk indsats	Politiske tiltag
1.2 Inden 2030 skal andelen af mænd, kvinder og børn i alle aldre, som lever i fattigdom i alle dens dimensioner, halveres i henhold til nationale definitioner.	<p>Regeringen vil bekæmpe fattigdom, herunder børnefattigdom. Det har høj prioritet at sikre, at alle børn i Danmark vokser op under ordentlige forhold og med mulighed for at være en aktiv del af fællesskabet.</p> <p>Regeringen følger samtidig udviklingen i antallet af personer i Danmark med en relativ lav indkomst. Det omfatter de personer, der i et enkelt år har en disponibel indkomst under 50 pct. af medianindkomsten for hele befolkningen. Der er hidtil blandt andet gjort status i det tidligere Økonomi- og Indenrigsministeriums årlige publikation Fordeling og Incitament, og her er Danmark kendetegnet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Regeringen vil indføre en ny national fattigdomsgrænse, så udviklingen kan følges. Den nye fattigdomsgrænse skal være en aktiv del af socialpolitikken. • Sammen med en bred kreds af partier har regeringen afsat midler til at videreføre og permanentgøre støtten til jule- og sommerferiehjælp til udsatte børnefamilier. Partierne er endvidere enige om at styrke støtten til julehjælp ved at forhøje den årlige bevilling med 1,0 mio. kr., så der gives 5 mio. kr. årligt til begge initiativer. • Regeringen har den 17. december 2019 nedsat en ydelseskommission. Kommissionen skal senest efter 12 måneder komme med anbefalinger til et nyt kontanthjælpssystem. Et nyt kontanthjælpssystem skal

	<p>ved, at der er relativt få personer i lavindkomstgruppen set i et internationalt perspektiv.</p> <p>Regeringen vil fremover årligt udarbejde en ulighedsredegørelse, der analyserer ulighed i bredere forstand.</p>	<p>balancere en række hensyn, herunder at der skal være en klar økonomisk gevinst ved at arbejde, og der skal tages hensyn til børnefamilier, så børnene vokser op under rimelige forhold og med mulighed for at være en aktiv del af fællesskabet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • I september 2019 blev der indgået en aftale mellem regeringen og dens støttepartier om et nyt midlertidigt børnetilskud. Det midlertidige skattefrie tilskud er målrettet børnefamilier, som er berørt af integrationsydelsen og kontanthjælpsloftet 	
1.3	<p>Gennemførelse af nationalt tilpassede sociale sikringssystemer og foranstaltninger for alle, inklusiv nedre grænser, og inden 2030 opnå en substantiel dækning af de fattige og de udsatte grupper.</p>	<p>Danmark har et veludviklet, dækkende socialt sikkerhedsnet. Det består dels af et overførselsindkomstsyst, der sikrer alle et forsørgelsesgrundlag, og dels af en række serviceydelser.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Se afsnit om Ydelseskommissionen ovenfor. • Se afsnit om det midlertidige børnetilskud ovenfor.
8.6	<p>Inden 2020 skal andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse væsentligt reduceres.</p>	<p>Unge skal have et godt afsæt i livet. Beskæftigelsesindsatsen har bidraget positivt til, at andelen af unge i beskæftigelse eller uddannelse er høj i Danmark.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Forslag om at få flere unge i fritidsjob
10.2	<p>Styrk social, økonomisk og politisk inklusion: Inden 2030 skal vi styrke og fremme den sociale økonomiske og politiske inklusion af alle, uanset alder, køn, handicap, race, etnicitet, oprindelse, religion, økonomisk status eller anden form for status.</p>	<p>Indsatser for at styrke civilsamfundet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Der er i aftalen om udmøntningen af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet afsat midler til en styrket infrastruktur på civilsamfundsområdet. Derudover er der i samme aftale afsat driftsstøtte til en række frivillige indsatser, der fremmer deltagelse og inklusion. På finansloven for 2020 er der endvidere afsat midler til varige driftsmidler til en række frivillige sociale indsatser.

Kilde: Social- og Indenrigsministeriet.

5. Institutionelle spørgsmål og interesseinddragelse

Der er i Danmark en fast procedure for Folketingets inddragelse i den danske og europæiske vækst- og beskæftigelsesdagsorden. Det sker som en prioriteret del af den danske EU-beslutningsprocedure, når Europa 2020-strategien og det europæiske semester er på dagsordenen i EU, i de enkelte rådsformationer og i Det Europæiske Råd.

Regeringen og Folketinget har aftalt en udvidet inddragelse af Folketingets Europaudvalg og Finansudvalg i forhold til drøftelserne om det europæiske semester og det nationale reformprogram. Dette indebærer, at regeringen (i tillæg til de løbende drøftelser af den europæiske vækst- og beskæftigelsesdagsorden) orienterer og drøfter de vigtigste spørgsmål med Folketingets Europaudvalg og Finansudvalg. Der afholdes som følge heraf tre årlige fælles samråd i løbet af det europæiske semester. Proceduren er følgende:

Efter offentliggørelsen (typisk i efteråret) af Kommissionens årlige strategi for bæredygtig vækst (tidligere vækstundersøgelsen), orienterer regeringen Europaudvalget og Finansudvalget om indholdet af strategien.

I løbet af foråret orienterer regeringen på et fælles samråd de to folketingsudvalg om Danmarks nationale reformprogram og konvergensprogrammet. Det fælles samråd om Danmarks Nationale Reformprogram og Konvergensprogram for 2020, der var planlagt i april måned, blev imidlertid aflyst grundet coronaepidemien.

Dertil orienterer regeringen - efter fremlæggelsen af Kommissionens landespecifikke anbefalinger - på et fælles samråd folketingsudvalgene om Kommissionens udkast til landespecifikke anbefalinger.

De tre samråd betegnes som "det nationale semester" og er i lyset af den tættere koordinering af den økonomiske politik i EU et eksempel på en styrket rolle for de nationale parlamenter i EU.

Kontaktudvalget for Europa 2020-strategien er omdrejningspunkt for den nationale forankring af Europa 2020-strategien og det europæiske semester i Danmark. Udvalget blev nedsat allerede i 2001 i forbindelse med vedtagelsen af Lissabon-strategien og består af en bred vifte af regionale og lokale myndigheder samt organisationer med interesse for den europæiske vækst- og beskæftigelsesdagsorden. De regionale og lokale myndigheder er centrale i forhold til den nationale udmøntning af vækst- og beskæftigelsespolitikken.

Kontaktudvalget træder ikke i stedet for de forskellige EU-specialudvalg inden for rammerne af den danske EU-beslutningsprocedure, men fungerer som et parallelt hørings- og konsultationsled på vækst- og beskæftigelsesområdet. Udvalget er et vigtigt forum for dialog mellem beslutningstagere og interesseorganisationerne om den europæiske vækst- og beskæftigelsesdagsorden og er centralt i forhold til at skabe konsensus om danske prioriteter på vækst og beskæftigelsesområdet.

Udvalget mødes i udgangspunktet hvert år, dels på ministerniveau og dels på embedsmandsniveau. I første halvår holdes kontaktudvalget informeret om forløbet af det europæiske semester, den aktuelle europæiske vækst- og beskæftigelsesdagsorden samt udarbejdelsen af det nationale reformprogram. I andet halvår afholdes temadrøftelser med fokus på elementer af vækst- og beskæftigelsesdagsordenen, f.eks. blev der i november 2019 afholdt et møde ledet af udenrigsministeren med fokus på regeringens europapolitiske prioriteter, herunder hvad angår vækst og beskæftigelse.

Udkastet til Danmarks nationale reformprogram 2020 blev sendt i høring i kontaktudvalget og drøftet på et møde i udvalget den 4. marts 2020 med efterfølgende mulighed for udvalget til at afgive skriftlige bemærkninger. Udvalgets bemærkninger er så vidt muligt søgt afspejlet og indarbejdet i det nationale reformprogram.

Boks 5.1

Regeringens orientering af Folketinget om det europæiske semester og det nationale reformprogram ("det nationale semester")

Januar 2020: Fælles samråd i Folketingets Europaudvalg og Finansudvalg om Kommissionens årlige strategi for bæredygtig vækst 2020 og Kommissionens varslingsrapport 2020 under proceduren for makroøkonomiske ubalancer.

Juni 2020: Fælles samråd i Folketingets Europaudvalg og Finansudvalg om Kommissionens udkast til landespecifikke anbefalinger.

Bilag 1 Initiativer i lyset af COVID-19

Der er lanceret en række erhvervs- og jobrettede tiltag, der skal bidrage til at afbøde negative økonomiske konsekvenser som følge af spredningen af COVID-19.

Initiativerne er rettet mod både de lønmodtagere og virksomheder, der oplever negative økonomiske konsekvenser, og mere generelt mod at holde hånden under dansk økonomi i en vanskelig situation.

En samlet og uddybende oversigt over tilskud, garantier og øvrig likviditet mv. for virksomheder mv. fremgår af boks B-1.

Boks B-1

Tilskud, garantier og likviditet for virksomheder mv. som følge af udbruddet af COVID-19

Tilskud mv.:

Midlertidig kompensationsordning for selvstændige, freelancere mv. (14,1 mia. kr.)

Ordningen betyder, at de små selvstændige, der oplever mere end 30 pct. nedgang i omsætningen som konsekvens af COVID-19 virus, kan blive kompenseret. Kompensationen fra staten er 90 pct. af omsætningstab, dog maksimalt 23.000 kr. pr. måned. Kompensationen kan udgøre op til 46.000 kr. pr. måned, hvis den selvstændige har en medarbejdende ægtefælle. For selvstændige der har været pålagt lukning er kompensationsgraden 100 pct.

Det er også muligt at få støtte fra ordningen for selvstændige uden CVR-nr., som har oplevet et fald i B-indkomsten på 30 pct. Den selvstændige kan i så fald få dækket 90 pct. af B-indkomstab, dog maksimalt 23.000 kr. pr. måned.

Midlertidig kompensation for virksomheders faste omkostninger (65,3 mia. kr.)

I ordningen kan virksomheder få godtgjort dokumenterbare faste omkostninger, herunder fx husleje, renteomkostninger og uopsigelige kontraktbundne udgifter i en periode (fx leasing), hvor virksomhederne er udsat for en stor omsætningsnedgang. Ordningen er gældende fra og med 9. marts 2020 til og med 8. juli 2020.

Andelen af de faste omkostninger, der kompenseres er følgende: 80 pct., hvis omsætningsnedgangen har været på 80-100 pct., 50 pct., hvis omsætningsnedgangen har været på 60-80 pct. og 25 pct., hvis omsætningsnedgangen har været på 35-60 pct.

Herudover vil virksomheder, som regeringen har udstedt midlertidigt forbud mod at drive forretning for at inddæmme smittespredning af COVID-19 og som ingen omsætning har i perioden, blive kompenseret, svarende til 100 pct. af de omfattede faste omkostninger, så længe forbuddet er gældende.

Virksomheder kan maksimalt få udbetalt 110 mio. kr., ligesom virksomheder som minimum skal have faste omkostninger svarende til 12.500 kr. i en tremåneders periode for at kunne få kompensation. Virksomheder, der modtager mere end 60,0 mio., kr. fra ordningen, skal på tro og love erklære, at virksomhederne ikke vil udbetale udbytte eller foretage aktietilbagekøb for regnskabsårene 2020 og 2021. Virksomheder med base i skattely i henhold til EU's retningslinjer ikke kan modtage kompensation i det omfang det er muligt at afskære dem efter EU-retten og eventuelle andre internationale forpligtelser, som Danmark eller EU har påtaget sig.

Midlertidig lønkompensationsordning (10,2 mia. kr.)

Virksomheder, der står overfor at skulle varsle afskedigelser for minimum 30 pct. af medarbejderstaben eller mere end 50 ansatte, kan med ordningen få lønkompensation.

Lønkomensationen fra staten er 75 pct. af de pågældende medarbejders løn, dog maksimalt 30.000 kr., hvis de vælger at hjemsende medarbejderne i stedet for at afskedige dem. For timelønnede kan lønkomensationen udgøre 90 pct., dog maksimalt 30.000 kr. pr. måned pr. omfattet fuldtidsansat. Virksomheden kan højst få lønkomensation i 4 måneder fra den 9. marts til og med den 8. juli.

Midlertidig kompensationsordning for freelancere mv. med både A- og B-indkomst (0,2 mia. kr.)

Freelancere mv., der oplever et tab i A- og B-indkomst på mindst 30 pct., kan modtage kompensation. Kompensationen udgør 90 pct. af det forventede A- og B-indkomstab i perioden sammenlignet med forudgående år, dog maksimalt 20.000 kr. pr. måned.

Målgruppen for ordningen er personer, som har haft en samlet A- og B-indkomst samt skattepligtigt overskud fra selvstændig virksomhed på mindst i alt 10.000 kr. i gennemsnit pr. måned i det seneste år. Heraf skal mindst 5.000 kr. pr. måned skal være B-indkomst, og højst 20.000 kr. må være A-indkomst.

Dagpenge og sygedagpenge (0,4 mia. kr. i 2020)

Dagpengemodtageres dagpengeanciennitet sættes på pause. Det betyder, at perioden fra og med 1. marts til og med 30. juni ikke vil tælle med i den lediges dagpengeanciennitet. Dagpengemodtagere kan derved modtage dagpenge i op til fire måneder længere.

Derudover suspenderes arbejdsgivernes betaling af dagpengegodtgørelse for 1. og 2. ledighedsdag (G-dage) midlertidigt for medlemmer af en arbejdsløshedskasse, som bliver omfattet af en arbejdsfordeling eller hjemsendelse fra og med lovens ikrafttræden til og med den 30. juni 2020.

Sygedagpengemodtagere vil få forlænget deres dagpengeperiode med tre måneder, hvis de når revurderingstidspunktet i perioden fra 9. marts til 30. juni, og hvis de ikke kan få forlænget udbetalingen af sygedagpenge efter forlængelsesreglerne.

Suspendering 225-timersreglen (<0,1 mia. kr.)

225-timersreglen i kontanthjælpssystemet suspenderes midlertidigt fra 9. marts til 8. juli 2020. Kontanthjælpsmodtagere omfattet af 225-timersreglen vil i mindre grad opleve ydelsesreduktioner som følge af suspenderingen af reglen.

Timekravet for skattefri seniorpræmie nedsættes midlertidigt (<0,1 mia. kr.)

Timekravet for optjening af seniorpræmie på 1.560 timers beskæftigelse over 12 måneder nedsættes til

1.040 timer for personer født 1. halvår 1954. Det svarer til 4 måneders friperiode for optjening af seniorpræmie i perioden fra 1. marts til og med 30. juni 2020.

Sygedagpengerefusion til arbejdsgivere (1,7 mia. kr.)

Der gives udvidet ret til sygedagpenge for selvstændige og sygedagpengerefusion til arbejdsgiverne på grund af COVID-19.

Der ydes refusion til arbejdsgivere for udbetalt løn og sygedagpenge i de første 30 dage (arbejdsgiverperioden). Derudover kan selvstændigt erhvervsdrivende få sygedagpenge fra første fraværsdag i stedet for efter den almindelige egenperiode på 2 uger.

Varslingspulje og afbureaukratisering af regler vedr. arbejdsfordeling (<0,1 mia. kr.)

Arbejdsfordelingsordningen gør det muligt midlertidigt at nedsætte den overenskomstmæssige arbejdstid i en periode, uden at de berørte medarbejdere afskediges, fx i perioder med manglende ordretilgang. Under en arbejdsfordeling vil det være muligt at få supplerende dagpenge i perioder, hvor man går hjemme pga. nedsat arbejdstid. Ordningen er gjort mere fleksibel, så virksomhederne hurtigere kan tilpasse sig den aktuelle situation. Det skal understøtte, at virksomhederne kan anvende ordningen til at undgå afskedigelser som følge af COVID-19.

Hvad angår *varslingspuljen*, sikrer regeringen, den er klar til at håndtere en situation, hvor der kan opstå flere større afskedigelser i. Det sikres derfor, at varslingspuljen hurtigt kan udvides med 10 mio. kr. i 2020, såfremt det viser sig nødvendigt. Derved kan varslingspuljen fortsat sikre en målrettet indsats til de personer, der måtte blive opsagt som led i større afskedigelser.

Kompensationsordning for aflysning af større arrangementer (2,4 mia. kr.)

Kompensationsordning henvender sig til arrangører af større arrangementer fra og med 6. marts til og med 31. august, som aflyses, ændres væsentligt eller udskydes pga. COVID-19. Ordningen omfatter arrangementer med +350 deltagere.

Kompensationsordning for medier (0,18 mia. kr.)

Kompensationsordningen er rettet mod visse medier, der har faldt i annonceindtægter på 30 pct. eller mere som følge af COVID-19. Ordningen kompenserer for tabte annonceindtægter i perioden 9. marts til og med 8. juni 2020 efter følgende satser: 60 pct. af den samlede nedgang i annonceindtægter, hvis nedgangen i annonceindtægter har været på 30-50 pct. eller 80 pct. af den samlede nedgang i annonceindtægter, hvis nedgangen i annonceindtægter har været på 50-100 pct.

Følgende medietyper er omfattet: Trykte og digitale dagblade, fritstående digitale nyhedsmedier, ugeaviser, kommercielle radioer, kommercielle ikke-statsejede tv-stationer, der har dansk sendetilladelse eller er registreret hos Radio- og tv-nævnet samt magasiner og fagblade.

Kompensationsordning for kunstnere med kombineret A- og B-indkomst (0,1 mia. kr.)

Ordningen kan ansøges af kunstnere, der har en samlet A- og B-indkomst og skattepligtigt overskud fra selvstændig virksomhed på mellem 100.000 kr. og 800.000 kr. årligt, svarende til mindst 8.333 kr. og maksimalt 66.667 kr. månedligt i gennemsnit i ét ud af de seneste tre år med udgangspunkt i årsopgørelser fra 2017, 2018 og 2019.

Kunstnere, der som konsekvens af COVID-19 forventer et tab i A- og B-indkomst og skattepligtigt overskud fra selvstændig virksomhed fra det kunstneriske virke på mindst 30 pct. i forhold til den forventede indkomst i perioden 9. marts til og med 8. juni 2020, kan få dækket 75 pct. af det forventede tab, dog maksimalt 23.000 kr. per måned.

Kompensationsordning til særligt nødlidende kulturinstitutioner mv. (0,2 mia. kr.)

Der er afsat en pulje på 200,0 mio. kr., som udmøntes til følgende formål: 1) Kompensation til særligt nødlidende kulturinstitutioner for at sikre, at ellers veldrevne kulturinstitutioner ikke går konkurs som følge af COVID-19. 2) Kompensation til sæsonbetonet scenekunstvirksomhed, som falder uden for den generelle arrangementspulje. 3) Kompensation for produktionsomkostninger, som ikke kan kompenseres via kompensationsordningerne for faste omkostninger og løn. 4) Kommunale kulturinstitutioner mv.

Garantier mv.:

Garantier for udlån til SMV'er og større virksomheder (understøtter 69 mia. kr. i udlån)

Der er indført en række statslige garantiordninger for b.la. pengeinstitutters nyudlån til SMV'er og større virksomheder. Ordningerne garanterer som hovedregel 70 pct. af bankernes nye udlån til ellers sunde virksomheder, der oplever betydelig omsætningsnedgang som følge af Covid-19. Det er en forudsætning for at blive omfattet af ordningerne, at man har oplevet et omsætningstab på over 30 pct.

Ordningerne administreres af Vækstfonden og EKF Danmarks Eksportkredit. Ordningerne for større virksomheder fungerer på markedsvilkår, mens der er afsat tabsrammer til finansiering af SMV-garantierne på grund af deres højere risikoprofil. Ordningerne er afgrænset til 2020.

Rejsegarantifonden (1,5 mia. kr.)

Med en styrkelse af Rejsegarantifonden er fondens formål midlertidigt udvidet således, at den også kan yde kompensation for rejseselskabers tilbagebetalingsomkostninger forbundet med aflyste rejser i forbindelse med Covid-19 i perioden fra 13. marts, hvor Udenrigsministeriet skærpede sin rejsevejledning, og frem til 13. april 2020.

Samtidig har Rejsegarantifonden fået adgang til en statslig garanti på 1,5 mia. kr. med henblik på at sikre, at fonden har tilpas likviditet til at kunne efterkomme krav om kompensation. Lånet vil blive tilbagebetalt af rejseselskaberne over en årrække.

Statslig garantidækning til virksomheders handel og eksport (30 mia. kr.)

For at sikre de danske virksomheder adgang til forsikring af deres handel og eksport oprettes en statslig garantidækning, hvor staten påtager sig en del af kreditforsikringsselskabers risiko for tab på porteføljen af handelsforsikringer tegnet i 2020 til gengæld for, at de private kreditforsikringsselskaber forpligter sig til at opretholde en vis forsikringskapacitet i det danske marked.

Ordningen administreres af EKF Danmarks Eksportkredit. Der er afsat en statslig garantiramme på 30 mia. kr. for 2020, heraf en tabsramme på fem mia. kr. Ordningen er afgrænset til 2020.

Matchfinansieringstiltag i Vækstfonden (3,4 mia. kr.)

Der er etableret to matchfinansieringsordninger i Vækstfonden målrettet iværksætterne i de tidligere faser og venturevirksomheder. Vækstfonden vil på porteføljeniveau finansiere mellem 75 pct. og 100 pct. af finansieringerne med lån. Dvs. at Vækstfonden som minimum vil tilbyde 1:3-matching og for nogle virksomhedstyper tilbyde fuld statslig finansiering.

Ordningerne gøres tidsbegrænsede og udløber ultimo 2020. Vækstfonden tilføres en særlig garantiramme på 2.200 mio. kr., heraf 800 mio. kr. i tabsramme, til ordningerne.

Vækstfonden tilføres endvidere ny kapacitet på 1,2 mia. kr. til investeringer både direkte i virksomheder og via fonde. Det skal bidrage til at fylde de huller i markedet, der opstår, fordi de private investorer trækker opad eller helt ud af markedet for risikovillig kapital

Garantier til SAS fra den danske stat (ca. 1 mia. kr.)

Den danske og den svenske regering har i fællesskab besluttet hver især at stille garantier for SAS. Garantierne skal understøtte SAS' håndtering af de mest akutte økonomiske konsekvenser som følge af COVID-19.

Øvrig likviditet og finansieringsmuligheder:**Øgede lånemuligheder for elever og studerende (0,6 mia. kr.)**

Muligheden for at optage SU-lån udvides fra marts og til og med juni måned, således at elever på ungdomsuddannelserne og studerende får en ret til at optage SU-lån for op til 6.388 kr. per måned ud over deres stipendium og eksisterende mulighed for SU-lån. Udvidelsen glæder både for stipendiemodtagere og for studerende, der er blevet forsinkede og derfor modtager slutlån samt studerende der er i lønnet praktik i perioden.

Ekstra slutlånssater (0,02 mia. kr.³)

Studerende, der har brugt alle SU-klip og slutlånssater til uddannelsen, eller som har brugt alle SU-klip og endnu ikke har opnået ret til slutlån til uddannelsen, kan modtage ekstra slutlånssater (svarende til 8.241 kr. per måned) fra maj til juni.⁴

Udskydelse af betalinger af moms og a-skat mv. og fremrykning af udbetalinger for skattecreditter (166,3 mia. kr.)

Betalingerne af moms er midlertidigt forlænget. Det skaber en likviditetsmæssig buffer for virksomhederne. Herunder forlænges betalingsfristen for store virksomheders momsbetaling for 3 månedlige rater (betalingerne for marts, april og maj) med 30 dage.

Visse virksomheders betalingsfrist for *lønsumsafgift* er midlertidigt forlænget. Det skaber en likviditetsmæssig buffer for visse virksomheder, der ikke er momspligtige. Betalingsfristen for andet kvartal forlænges med 1½ måned og for tredje kvartal med en måned.

Virksomheders betalingsfrist for *A-skat og AM-bidrag* er midlertidigt forlænget. Det skaber en likviditetsmæssig buffer for virksomhederne. Betalingsfristerne forlænges for 3 månedlige rater (betalinger for april, maj og juni) med 4 måneder.

Udbetaling af skatteværdien af den andel af selskabers underskud, der kan henføres til forsknings- og udviklingsaktiviteter (*skattecreditorningen*) er fremrykket fra november 2020 til juni 2020. Det vil forbedre likviditeten for de berørte virksomheder.

For virksomheder med et ønske herom vil det fortsat være muligt at indbetale skatten som normalt.

Rentefrit lån til små og mellemstore virksomheder (35,4 mia. kr.)

Små og mellemstore virksomheder får mulighed for at ansøge om et rentefrit lån svarende til deres seneste momsindbetaling. En tilsvarende lånemulighed vil være tilgængelig for visse lønsumsafgiftspligtige virksomheder. Lånet skal være tilbagebetalt d. 1. april 2021. Lånemuligheden forbedrer likviditeten i de berørte virksomheder.

³ Det er taget udgangspunkt i beregninger, hvor hele målgruppen udnytter lånemulighederne fuldt ud.

⁴ Det bemærkes, at lovforslaget om ekstra slutlånssater forventes 3. behandlet d. 30. april, hvorfor der fortsat kan ske ændringer.

Offentlige indkøb: Fremrykning af betalinger og fleksibilitet

Til og med d. 31. oktober 2020 dispenseres fra en række bevillings- og disponeringsregler, der har betydning for indkøb i den offentlige sektor. Dispensationerne gør det bliver muligt for offentlige institutioner, at: 1) foretage forudbetaling for leverancer, 2) undlade at gøre misligholdelsesbestemmelser gældende, hvis misligholdelsen kan henføres til Coronavirus. Derudover fremrykkes betaling af regninger ift. den seneste betalingsfrist, og alle offentlige institutioner er kraftigt opfordret til at behandle fakturaer så hurtigt som muligt.

Aftaler mellem regeringen, KL og Danske Regioner**Kommuner og regioner sættes i 2020 fri af det aftalte anlægsloft (2,5 mia. kr.)**

Regeringen vil ekstraordinært i 2020 sætte kommunerne fri af det aftalte anlægsloft mellem regeringen og KL, som for 2020 udgør 19,1 mia. kr. KL vurderer, at der kan fremrykkes investeringer for op til 2,5 mia. kr. i kommunerne. Derudover vil regeringen i 2020 sætte regionerne fri af det aftalte anlægsloft mellem regeringen og Danske Regioner, som for 2020 udgør 2,5 mia. kr.

Det betyder, at kommuner og regionerne får fri mulighed for at fremrykke investeringer, som alligevel skulle være udført i de kommende år. Fremrykningen målrettes projekter, der kan igangsættes hurtigt og som udgangspunkt afsluttes i 2020. Det vil medvirke til at understøtte beskæftigelsen her og nu.

Udskydelse af betaling af dækningsafgift af forretningsejendomme (1,1 mia. kr.)

Regeringen og KL er enige om, at kommunerne har mulighed for at udsætte virksomheders betaling af 2. rate dækningsafgift i 2020 til 2021. Kommunernes forudsatte indtægter for 2. rate af dækningsafgift udgør 1,1 mia. kr. Regeringen opfordrer kommunerne til at anvende muligheden for at udsætte betalingen for at medvirke til at afhjælpe likviditetsproblemer hos private virksomheder.

Løbende dialog om driftsudgifterne

Regeringen vil sikre, at ekstraordinære udgifter til COVID-19-relaterede tiltag ikke fortrænger øvrige udgifter til borgernær velfærd.

Regeringen, KL og Danske Regioner har aftalt en løbende dialog om kommunernes og regionernes situation i relation til COVID-19 og udmøntningen af de initiativer, som regeringen og Folketinget iværksætter, og vil drøfte de samlede rammer for kommunernes og regionernes økonomi i 2020 og 2021 i forbindelse med de kommende økonomiforhandlinger.

Finansiering af igangsættelse af anlægsaktiviteter

For at understøtte, at likviditeten ikke er en hindring for igangsætning af anlægsaktiviteter, vil regeringen give kommunerne mulighed for at få dispensation, så den forøgede anlægsaktivitet kan lånefinansieres. Regeringen og KL er derudover enige om at afsætte en generel lånepulje på 500 mio. kr. med henblik på styrkelsen af likviditeten til vanskeligt stillede kommuner.

Hertil kommer virkningen sfa. en frigivelse af den kontracykliske kapitalbuffer, der giver banker adgang til over 200 mia. kr. i yderligere kapitalbeholdning.